

Kevät 2016

**Opiskelijoiden
äänitorvi
Kastellin lukiossa
vuodesta 1970**

Osukki keväällä 2016

- 3 Pääkirjoitus
- 4 Kastellin uutisia
- 6 Italiassa
- 10 Vastoinkäymisiä
- 12 Loumiaisella
- 16 Nyt kokkaamaan!
- 18 Muutos lautasella
- 20 Erityisherkkyydestä
- 21 Kasvoja Kastellissa
- 24 Kuvisdiplomit näytillä
- 26 Lomaa somesta
- 28 Nuori toimitusjohtaja
- 30 Lukiolainen ennen ja nyt
- 32 Hailuodossa
- 34 Vanhan mekon kriisi

OSU

Toimitus

Päätoimittaja:
Tytti Tynkkynen

Toimittajat:
Eveliina Ihme
Aatu Jämsä
Tilda Nerg
Iida Pihlaja
Roosa Rikkinen

Opastus ja taitto:
Eija Paso

Etukansi:
Lotta Jaakkola 2B: Wanhat
Abit: Raimo

Oulun painatuskeskus.
300 kappaletta.
www.ouka.fi/kastellinlukio

Hyvä lukija,

Tämän keväinen Osukki osoittaa, että lukiolainen on tolokku ihminen. Hän uskaltaa vaikka ryhtyä yrittäjäksi, hän haluaa vaikuttaa eettisillä valinnoillaan, hän selviää maailmalla. Hän ei lannistu vähästä. Hän kehittää taitojaan monella saralla. Hän kasvaa.

Kastellin lukion Osukki-lehteä on tehty katkematta vuodesta 1970 lähtien. Lehti on täyttänyt tänä vuonna siis 45 vuotta. Se on hieno saavutus lukiolehdelle. Osukki seuraa ajassa liikkuvia virtauksia. Kaikki lehden numerot ovat tallessa ja edelleenkin luettavissa. Osukki rakentaa osaltaan kastellilaista henkeä.

Kastellin lukiossa 25.5.2016

Eija Paso

Pääkirjoitus

Yritys hyvä kymppi!

Enää ei tarvitse kauaa odottaa ansaittua kesälomaa. On ihanaa siirtää kouluasiat muutamaksi kuukaudeksi taka-alalle, nauttia kesän tuomasta lämmöstä ja auringosta, matkustella Suomessa sekä ulkomaille ja vain yksinkertaisesti rentoutua. Monet eivät kuitenkaan käytä koko lomaansa löhöilyyn vaan menevät kesätöihin.

Kesätöiden haussa aktiivisuus, ahkeruus ja avoimuus yleensä palkitaan. Mitä aikaisemmin kesätyön etsimisen aloittaa, sitä suurempi todennäköisyys on päätyä töihin. Kannattaa myös hakea useampaan kuin yhteen paikkaan. Vastauksia mahdollisiin haastatteluihin tai itse töihin pääsystä voi olla kurjaa tai jopa turhauttavaa odottaa. Aina vastausta ei edes saa, mikä on mielestäni typerää. Työnantajat voisivat näyttää nuorille hyvää esimerkkiä lähettämällä esimerkiksi kiitoksen hakemuksesta. Tällöin nuori voisi varmistua, että hakemus on edes mennyt perille. Myös turha odottelu ja toiveiden elättely jäisi pois.

Töiden valinnassa nirsoilu ei kannata, vaan kaikenlaisia töitä tulee arvostaa. Vaikka unelmoisi kesäkahvilassa tarjoilijana työskentelystä, ei puistoalueiden haravoimista kannata karttaa. Tärkeintä on saada työkokemusta, sillä kaikenlainen työkokemus on arvokasta. Parhaimmassa tapauksessa saattaa oppia nauttimaan sellaisista asioista, joita on koko elämänsä pitänyt vastenmielisinä. Kokemuksesta kerrottakoon jopa tiskaamisesta voi oppia pitämään.

Osa lukiolaisista voi vielä saada kesätöitä Oulun kaupungin tarjoamalla kesätyösetelillä. Kun tämän mahdollisuuden on käyttänyt jo kaksi kertaa tai on täysi-ikäinen, on työllistymiseen etsittävä jokin muu keino. Tällöin kesätöiden saamisesta voi tulla entistä vaikeampaa. Lukiolaisilla ei ole minkään alan koulutusta verrattuna saman ikäisiin ammatikoululaisiin. Myös kouluttautuneet aikuiset voivat hakea kesällä erilaisiin ptkätöihin, mikä vaikeuttaa yhä entisestään yli 18-vuotiaiden lukiolaisten kesätöihin pääsemistä.

Jos kesätyöt eivät osu omalle kohdalle, ei missään tapauksessa tule hävetä itseään tai masentua. Aina voi toki miettiä, mitä voisi tehdä toisin, mutta usein syyt eivät johdu työnhakijasta. Kesätöiden hakijoita on yksinkertaisesti todella paljon, eikä kaikille riitä töitä. Tällöin ei kannata jäädä surehtimaan, vaan pikemminkin nauttia ihanan pitkistä lomasta. Voi mennä nukkumaan, milloin itse haluaa, ja herätä vasta iltapäivällä muiden ollessa töissä. Asioista kannattaa etsiä positiivisia puolia ja nauttia elämästä.

Ihanaa kesää kaikille!

TYTTI TYNKKYNEN

TOUKOKUUSSA 2016

Kenraalissa ei kompuroitu

Mira: Järjestelyt ovat varmasti monimutkaisempia, mutta kokeen tekeminen sähköisesti on opiskelijalle mielekkäämpää. Mielestäni hyvä juttu!

Tilda: Opin ainakin sen, että ennen oikeaa filosofian yo-koetta kannattaa lukea enemmän filosofien teoksia ja mietteitä. Eräissä aineistossa en millään saanut kirjoittajan ajatustenjuoksusta kiinni. Filosofia on varmaan se yo-koe mitä eniten tulen jännittämään, koska se vaatii niin paljon laaja ja luovaa ajattelua. Harjoitus rohkaisi vähän, koska ei se nyt niin hirvittävä koe ollut ottaen huomioon, että en siihen yhtään valmistautunut.

Raimo kannustaa: Vastaaminen sähköisesti on kätevää, joten sitä ei tarvitse jännittää. Tekniikka toimi kenraalissa hienosti. Tehtävätyypit ovat filosofiassa sekä perinteisiä argumentaatiota ja käsitteellistä tarkkuutta edellyttäviä analyysijä että soveltavia, joskus yllättäviäkin pohdintatehtäviä.

Tarja tsemppaa: Ilahduttavaa on se, että edelleen ahkera työ, lukeminen, harjoittelu ja monenlaisten asioiden opiskelu ja omaksuminen auttaa pärjäämään kokeessa. Pohjatietoja siis tarvitaan. Tehtävät ovat monipuolisia, mutta kaiken pohjana on silti asiaosaaminen ja ymmärtäminen, jonka varaan pystyy rakentamaan hienoja vastauksia uusia tekniikoita hyödyntäen. Moni tehtävä vaatii pohjatietojen lisäksi malttia ja huolellisuutta, annetun valmiin aineiston tutkimista ja pohtimista sekä tietenkin teknisiä valmiuksia. Onneksi on vielä monta kuukautta aikaa valmistautua. Sähköistä koetta ei siis tarvitse pelätä eikä jännittää.

Aatu: Hyvä juttu! Tekstejä voi muokata joka välistä ja pyyhkiminen onnistuu helpommin. Myös kirjoittaminen on paljon nopeampaa. Lisäksi paperia säästyy.

”Koe ei jännittänyt juurikaan, koska tiesin, että epäonnistuminen ei haittaisi. En valmistautunut ollenkaan, mutta olin vasta käynyt FI3-kurssin, joten jotkut asiat olivat tuoreessa muistissa”, filosofiaan osallistunut **Tilda Nerg** kertoo.

”Tunnelma alussa oli odottava: kukaan ei tuntunut tietävän, mitä on edessä. Olin kuitenkin luottavainen siihen, että kaikki toimii hyvin. Opiskelijoita tuntui jännittävän”, Tilda arvioi, mutta Aatun ja Miran mukaan opettajia jännitti vielä enemmän.

”Kokeessa oli paljon enemmän aineistoihin perustuvia tehtäviä kuin osasin odottaa. Esimerkiksi kaikki esseetehtävät perustuivat aineistoon. Yksi aineistoista oli todella sekava, mutta toisaalta filosofian yo-kokeeseen osallistuvalla on varmaan syytäkin varautua sellaiseen. Petyin siihen, että ns. perinteistä esseetehtävää (essee ilman aineistoa) ei ollut, koska sellaisia olen kurssilla tottunut kirjoittamaan.”

Koneet muuttivat koesalin tunnelmaa melkoisesti.

”Kynällä kirjoittaminen rikkoo mukavasti aavemaisen hiljaisuuden, joten sitä olisin kaivannut. Näppäinten natina ei varsinaisesti häirinnyt. Järjen käytin kysymysten ihmettelyyn ja aineistojen pätkäilyyn - en niinkään panostanut omiin vastauksiin ja kirjoitustyyliini, vaikka yleensä niin teen.”

Tilda vastasi kaikkiin tehtäviin paikallisen kolmen tunnin aikana.

”Uskon, että kuudessa tunnissa olisin pystynyt hyvin vastaamaan, jos olisin halunnut panostaa. Olen helpotunut siitä, että nyt vastattavien kysymysten määrä väheni yhdellä - aiempi vastausmäärä oli liian vaativa.”

Tilda on iloinen, että filosofia ehtii muuttua sähköiseksi, koska kirjoitettavaa ja pohdittavaa on niin paljon.

”Sähköisessä kokeessa voi aina palata aiempaan tekstiin ja muokata sitä helposti, mutta kynän kanssa ei voi. Tekisin mielelläni myös muut reaali- ja äidinkielen kokeen sähköisenä.”

Opettajat tykkäsivät sähköisestä kokeesta

Filosofian kokeen aineistossa oli monenlaisia tehtäviä: lyhyitä määrittelytehtäviä, video-otteita kahdesta elokuvasta, soveltavia esseitä ja muutama perinteisempi. Opiskelija saattoi eritasoisista tehtävistä valita, ja tavoitella täysiä 120 pistettä joko harvemmallalla ”arvokkaalla” tehtävällä tai useammalla eri pisteitä antavalla tehtävällä.

”Yllättävintä ja kenties epäonnistuneinta olivat määrittelytehtävien todella suppeiksi rajatut vastaukset: merkkimäärä tuli yllättävän nopeasti täyteen. Kiinnostavin taisi olla elokuvien käyttö aineistona, mutta harva opiskelija tarttui tehtävään. Opettajana sitä oli mukava pohtia, mutta en itsekään olisi vastannut siihen. Helpommin pisteitä olisi saanut muista tehtävistä”, filosofiaa opettava **Raimo Niemelä** tuumailee.

”Erilainen pisteytys ei sujunut kovin varmaotteisesti. YTL joutuu antamaan tarkempia ohjeita vielä ensi syksyksi. Toisaalta tässä kenraalikoikeessa opiskelijat eivät vielä olleet valmistautuneet yo-kokeeseen, joten vastaukset eivät ehkä olleet erityisen säkenöiviä”, Raimo arvioi pilke silmäkulmassa.

Raimo toivoo YTL:ltä innostusta sähköisen yo-kokeen kehittelyyn: ”Fi-

losofian opiskelijat ovat uteliasta ja ennakkoluulotonta porukkaa.”

”Tehtävätyyppäjä on nyt entistäkin monipuolisemmin tarjolla. Tehtäviin liitetään esimerkiksi videolinkkejä, kuten tällä kertaa säätiedotuksista ja tsunamista. Opettajan kannalta uutta on se, että osa tehtävistä ”korjataan” automaattisesti, esimerkiksi monivalintatehtävät ja oikein/väärin -väittämät”, purkaa kokemuksiaan maantiedon opettaja **Tarja Mattila**.

Opiskelija voi havainnollistaa vastaustaan kuvakaappauksilla tai laatia annetusta aineistosta piirroksia ja diagrammeja erilaisilla ohjelmilla.

Sähköinen koe yllätti Tarjan positii-visesti: ”Tehtävät olivat ajankohtaisia ja moderneja. Nuorten elämää kosketti esimerkiksi tehtävä, jossa tarkasteltiin instagram-viestien alueellista jakamaa ennen juhannusta ja juhannuksen aikana. Epäonnistuneita tehtäviä ei mielestäni ollut.”

”Sähköisen kokeen korjaaminen vaatii opettajalta vielä totuttelua ja opetteluakin. Tehtävien pisteyttämisen muuttuu täysin aiempiin yo-kokeisiin verrattuna. Tähän saakka maksimipisteet tehtävää kohti ovat olleet joko 6 pistettä tai jokeritehtävästä 9.

Nyt pistemäärä on enimmillään 120, joka koostuu maantieteen kokeesta kolmesta eri osiosta. Kussakin osiossa on tarjolla vaihtoehtoisia tehtäviä. Yhdestä tehtävästä voi saada vaikkapa 20 tai 30 pistettä.”

”Vastausten taso ei tietenkään harjoitusvaiheessa ollut kovin korkea, kun isoja kokonaisuuksia ei ole ehditty lukea. Kuitenkin jokainen osallistuja vastasi ohjeitten mukaan erilaisiin tehtävätyyppisiin ja sai käsityksen, millaisia todellisen kokeen tehtävät voivat syksyllä olla.”

”Hyviä pohdintoja tuli muun muassa lapsen oikeuksien julistuksen sisällöstä ja toteutumisesta esimerkiksi kitarinoiden lasten osalta eri puolilta maailmaa. Myös ilmansaasteiden vaikutuksista osattiin antaa asiantuntevia vastauksia jo tässä vaiheessa. Tietokoneen käyttö on jo hyvin hallinnassa useimmilla vastaajilla.”

Tarjakin lähettää terveisiä YTL:lle: ”Kokeen pitäisi olla mahdollisimman tasapuolinen kaikille vastaajille. Sen pitäisi mitata asiaosaamista enemmän kuin teknisiä taitoja ja tehtävät eivät saisi suosia minkään alueen vastaajia. Nyt Tampereen raitiotieliikennesuunnitelman kuvailu ja tulkinta taisi kovasti helpottaa sikäläisiä vastaajia.”

MM-Janne kiekkoili Suomelle kultaa

Kiekkoilu on ryhmätöitä parhaimmillaan. Janne (oik.) tempaisi poseerauskaverikseen Jimi Nylandin, joka on myös tehnyt kovaa jälkeä omassa sarjassaan A-Kärpissä kauden aikana.

Janne Kuokkanen ottaa hymyillen onnittelet vastaan. Maailmanmestari on rento oma itsensä, kohtelias nuori jääkiekkoilija, joka kävi taistelemassa Suomen joukkueelle kultamitalin alle 18-vuotiaiden MM-kisoissa USA:ssa.

Ennen tositoimia kiekkopojat antoivat näyttöjä taidoistaan leirillä Minnesotassa. Kastellista oli mukana myös **Jesper Kokkila**, mutta vain Janne kelpuutettiin lopulliseen joukkueeseen.

Janne ei turhia jännittänyt ja oli tietysti tyytyväinen pelipaikastaan. Aika Grand Forksissa kului kaukalossa ja hotellihuoneessa. Pelaaminen maistui makealta. Loppuottelussa vastassa oli Ruotsi, jonka Suomen pojat rökittivät komein luvuin 6-1.

Mahtavaan juhlahumuun mahtui haastatteluja ja median kiinnostusta. Jannelta hoitui tämäkin puoli luontevasti.

Kujilla ja kodeissa Italiassa

Keskiviikko alkoi tällaisille lukion loppusuoralla oleville neitokaisille jo tutuksi tulleen aikaan, eli aivan liian aikaisin, noin kello kahdeksan. Kokoonnuimme aukiolla nimeltä Piazza della Libertà, josta lähdimme pareittain suunnistamaan Udinen keskustaan. Rasteilla saimme vastata kysymyksiin Udinen historiasta. Suunnistuksen päätyttyä noin kahden tunnin jälkeen pääsimme vierailemaan Udinen kaupungintalolle, jossa meitä odotti opastettu kierros.

Pitkän aamun jälkeen pääsimme vihdoinkin syömään paikalliseen kahvilaan, jossa kerrottiin olevan kaupungin parhaimmat burgerit. Illalla menimme host-perheidemme kanssa San Danielen kaupungissa sijaitsevaan kinkkukuivaamoon, jossa saimme maistaa aitoa italialaista prosciutto-kinkkua eri lisukkeiden kanssa. Illan päätteeksi nostimme maljan 18 vuotta täyttäneelle Aatulle: "Cin cin!"

Sitten koitti kaikkien odottama torstai ja matka Venetsiaan. Bussi starttasi koululta 8.00 kohti gondolien kaupunkia. Menomatka sujui jouhevasti, kun kaiuttimissa sois vuoroin italialaista, vuoroin suomalaista musiikkia.

Perillä sää oli kamala. Olimme varustautuneet hellehatuun ja kesähepenein, sillä paikallinen Pekka Pouta oli luvannut hieman erilaista säätä... Harmiksemme saimme kuitenkin tuulta ja horisontaalisessa suunnassa satavaa vettä niskaamme. Päivän edetessä aurinko alkoi kuitenkin näyttäytyä ja ilma lämmentä. Ensimmäinen tunti yhdessä meni puolijuosten pitkin kaupunkia ja sana "andiamo" (mennään) tuli enemmänkin kuin tutuksi. Venetsia on tunnettu kapeista ja sokkeloisista kujistaan, minkä saimme kokea henkilökohtaisesti, kun jouduimme hetkeksi eksyksiin etsiessämme Basilico Di San Marcon aukiota.

Aukiolle löydettyämme sovimme ajan ja paikan, jossa tapaisimme ja jatkaisimme matkaamme kohti vesibus-siajelua. Oli kulunut vartti sovitusta ajasta, eikä Petriä tai Sakkea näkynyt missään. Myöhemmin saimme viestin, että he tulevat tyylikkäästi myöhässä. Vesibussiajelumme kesti 45 minuuttia, jonka aikana saimme ihaila aitoa Venetsiaa. Luulimme jo saapuneemme päätepy-säkillä ja Petri & Sakke hoputtivat kaikkia nousemaan veneestä. Pian selvisi, että pysäkki olisikin vasta seuraava, jolloin jo veneestä poistuneille tuli kiire takaisin. Veneen henkilökuntaa yritettiin anella odottamaan kaikki ryhmäläisemme takaisin, mutta se ei tullut kuuloonkaan, sillä kyseessä "oli bussi eikä taksi", veneen henkilökunnan sanoja lainaten. Perille päästyämme ja eksyneet lampaat mukaan otettuaamme suuntasimme takaisin bussille ja pitkä ja hiljainen paluumatka saattoi alkaa. Menomatka oli ollut hilpeä ja täynnä riemua - toisin kuin paluumatkan väsynyt ja hillitty tunnelma.

AATU JÄMSÄ

Lähtöpäivänä lauantaina 9. huhtikuuta heräsimme aamulla aikaisin ja matkasimme Oulunsalon lentokentälle seitsemäksi. Lentomme Helsinkiin lähti kello 8.35. Helsingissä kävimme Ateneumissa ihailmassa suomalaisten taiteilijoiden teoksia, mutta kaikilla oli niin kova nälkä, että kierros jäi melko lyhyeksi. Ateneumin jälkeen oli vapaata aikaa iltayhdeksään asti ja kävimme syömässä ja tapoimme aikaa Helsingin kahviloissa. Menimme hotellille noin yhdeksän maissa, osa lähijunalla ja osa bussilla.

Sunnuntaiaamulla heräsimme viideltä aamupalalle. Lentomme lähti seitsemältä Amsterdamiin, josta jatkoimme Alppien yli Marco Polon kentälle Venetsiaan. Perille Udineen saapuessa koululla odotti iso lauma italialaisia. Kaikkia jännitti, eikä ihmismassasta meinannut tunnistaa omaa isäntäperhettä. Ihmisauma vähitellen lähestyi meitä ja lopulta kaikki löysi oikean perheen luo. Majoittauduimme ja tutustuimme perheisiin ja illalla osa meni pienemmällä porukalla Udinen keskustaan ja osa vietti loppuillan perheidensä kanssa.

Maanantaiaamuna heräsimme italialaiselle aamupalalle, joka oli lähes kaikilla keksiä ja nutellaa, tai muuta vastaavaa. Nutellaa löytyi aina. Matkasimme busseilla koululle, missä meille pidettiin tervetuliaispuhe. Ystävällisten tervetulotoivotusten jälkeen menimme eri luokkiin oppitunneille, ja ainakin maantieteen tunnilla jouduimme opettajan rooliin kertomaan Suomesta. Koulun jälkeen menimme porukalla isoon kauppakeskukseen shoppailemaan ja tutustumaan paremmin italialaisiin ystäviimme.

Seuraavana aamuna lähdimme Friuli-Venezia-Gulian autonomisen alueen pääkaupunkiin, Triesteen, joka oli todella kaunis kaupunki. Etenkin meren rannikolla sijaitseva 1800-luvulla rakennettu Miramaren linna toi mieleemme kuninkaalliset prinsessat ja prinssit. Vierailimme myös paikallisessa oopperatalossa, jossa saimme kuulla Vivaldin Keväästä pätkän paikallisen orkesterin harjoituksissa. Piipahdimme jylhässä San Giusto Martiren katedraalissa aivan keskustan tuntumassa upeassa maisemassa. Vapaa-ajalla kävimme syömässä kukin eri paikoissa ja vietimme suurimman osan ajasta paikallisella satamalurilla. Aurinko paistoi kirkkaalta taivaalta. Illalla pitkän päivän jälkeen saimme hyvin unen.

Hetki Civalalen sillalla.

Perjantaina vierailimme keskiaikaisessa kaupungissa nimeltä Cividale. Cividalessa ihailimme uljasta "paholaisen siltaa", keskiaikaisia kirkkoja ja vierailimme museossa. Illemmalla koululla järjestettiin läksiäisjuhla, ja puheiden jälkeen seurasi upeita tanssiesityksiä, joiden jälkeen alkoi vapaa juhliminen ja tanssiminen. Juhlat olivat todella mukavat, eikä kukaan pelännyt tanssimista. Sakarikin kävi tanssahtelemassa, mutta Petrin tanssijalkaa ei jostain syystä vipattanut.

Lauantaiaamuna menimme koululle urheilemaan, ja ohjelmistossa oli muun muassa jalkapalloa, koripalloa, lentopalloa sekä sulkapalloa. Jalkapallossa ja lentopallossa italialaiset voittivat suomalaiset ylivoimaisesti, mutta sulkapallossa hyttystenlätkijämaa oli vahvoilla.

Urheilun jälkeen oli vapaata aikaa, ja lähes kaikki taisivat suunnata Udinen keskustaan syömään, kahvittelemaan ja shoppailemaan. Illalla menimme nuorisoporukalla BEFeD-ravintolaan "viimeiselle yhteiselle aterialle", missä maapähkinänkuoret heitettiin lattialle ja kanaa syötiin paljain käsin.

Sunnuntain puolella yöllä kahden maissa lähdimme ravintolasta Udinen keskustaan, missä hyvästelimme host-perheet, eikä tunteenpukauksilta välttytty. Nousimme kolmelta aamu-yöstä bussiin, joka matkasi parin tunnin matkan Venetsian lentokentälle. Lentomme lähti kello 6.30. Joka ikinen oli todella väsynyt matkasta, ja koko kotimatka Venetsiasta Ouluun meni aikamoisessa koomassa.

Ylipäätään pizzerian, pastan, cappuccinon ja Nutellan täyteinen reissu oli todella onnistunut ja unohtumaton kokemus, jota tulee ikävöimään aina. Opimme italialaisen poskipusumafiakulttuurin ja katolilaishistorian lisäksi myös jonkin verran italiaa ja toki myös englannin puhumistaitomme kehittyivät. Italialaisten lisäksi tutustuimme myös paremmin suomalaisiin matkakumppaneihin. **Uudet rakkaat italialaiset ystävämme, ellen sanoisi sis-komme, tulevat Suomeen tammikuussa 2017 tutustumaan suomalaiseen talveen.**

Ihkaensimmäinen Kastellin yö toukokuussa täytti toiveet. Alkuillan vieraksi kutsutut entiset kastellilaiset Susanna Pöykiö, Tero Kyllönen, Anna Anttonen ja Markus Niemelä tarjosivat näkökulmia ihmisen hyvinvointiin.

Illan monissa työpajoissa syntyi paljon hyvää, muun muassa linnunpönttöjä, sokerikuorinta-ainetta, unkarilaista ruokaa, virkattu taideteos, kortteja tuleville ykkösillemme - ja ennen kaikkea yhteisiä muistoja ja Kastellin henkeä.

**YHDESSÄ
Kastellin YÖSSÄ**

Kova koulu

Vaikeuksista voittoon

"Miksi aina minä? Miksi minulle aina käy näin?"

Tunnistatko ajatukset omiksesi? On hyvin yleistä, että ihmiset kokevat oman elämänsä olevan haastavampaa kuin muiden.

IIDA PIHLAJA

Toisten ihmisten ongelmien olemassaolosta ei usein tiedä ja vaikka tietäisikin, ei niihin välttämättä aina tule edes kiinnitettyä huomiota - itsekäs kun ihminen pohjimmiltaan on.

Jokainen meistä on kokenut pettymyksiä. Vaikka kuinka huolella varautuisi tulevaan, vastoinkäymisiltä ei vaan yksinkertaisesti aina voi välttyä. Siksi tärkeintä onkin opetella suhtautumaan vaikeaan tilanteeseen rakentavasti ja opetella jatkamaan elämässä eteenpäin.

Esimerkiksi urheilussa loukkaantuminen on usein pienestä kiinni ja se voi tapahtua hyvinkin vaarattoman oloisessa tilanteessa. Pienen hallitsemattoman painonsiirron tai väärin ajoitetun taklauksen ja nivelestä kuuluvan napsahduksen säestyksellä urheilijan ja hänen lajinsa väliin muodostuu kuukausien mittainen vallihauta.

Loukkaantuminen muuttaa urheilijan arkirytminkin tyystin totutusta. Se voi myös sekoittaa elämän muita osa-alueita. Positiiviselta katsontakannalta voi pitää mielessä, että kun taas on terve, urheilemista osaa arvostaa aivan uudella tavalla eikä sitä ota itsestään selvyytenä.

Vastoinkäymisten kanssa ei onneksi tarvitse jäädä yksin, ja kohtalontovereita löytyy joka kulmalta.

Seuraavat ovat tuki ääriesimerkkejä, mutta nämä urheilijat ovat meille kaikille tuttuja heidän jaettuaan tarinansa julkisuudessa. He ovat pystyneet nousemaan jaloilleen äärimmäisistäkin vastoinkäymisistä, ja tieto

heidän kokemuksistaan voi valaa uskoa muillekin vaikeuksien kanssa kamppaileville.

Urheilumaailmaa kuohuttanut tapaus sattui vuonna 2010, kun freestyle-laskija Pekka Hyysalo epäonnistui hyppynsä alastulossa pahoin seurauksin. Hän oli 17 päivää koomassa heräten hengityspotkussa ja nelirajahalvaantuneena. Taistelijaluonteen omaava Hyysalo kamppaili itsensä takaisin laskemaan yhdessätoista kuukaudessa.

Pyörätuolikelaja Leo-Pekka Tähti on hyvä esimerkki henkilöstä, joka ei ole antanut vaikeiden lähtökohtien estää itseään elämästä täyttää elämää. Lähes jokainen suomalainen tietää myös Saku Koivun voitokkaan taistelun aggressiivista syöpää vastaan.

Uskon, että vahvimpia ihmisiä ovat ne, joilla ei ole ollut helppo menneisyys. Kokemukset lisäävät empatiaa ja ymmärrystä maailmasta.

Kun 100-vuotiasta sota-ajattakin kokenutta Tyyne Koskista haastateltiin Helsingin Sanomiin syyskuussa 2015, pitkän iän salaisuutta kysyttäessä vastaus kuului: "Olen aina surun syövereistä ponnahtanut ylös kuin korkki". Ajan mittaan voitottelu käynee terveydenkin päälle.

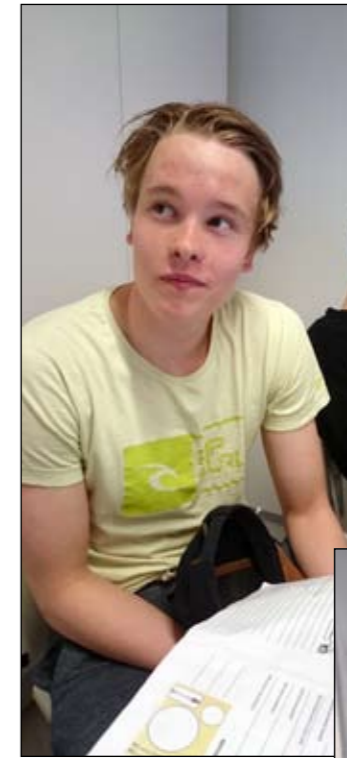
Itseään syövä ja uhriutuva ajattelumalli on hyvä katkaista hetimiten. Seuraavan kerran kun tiili kalahtaa takaraivoon, tiedä, että koettelemuksesta selvitettyäsi olet vahvempi kuin ennen sitä. Mieleen tulee väkisinkin vanha sanonta: pää pystyyn ja kohti uusia pettymyksiä.

Kati Asikainen, jääkiekkoilija
ikäkausimaajoukkueen edustaja

"Talvella polvesta hajosi pelitilanteessa jänne. Yritin elää mahdollisimman normaalisti ja keskittyä muihin asioihin. Tekee vain sen mitä voi saada kseen vamman kuntoon. Ei kannata liikaa huolestua, koska hyvän hoidon ja oman panoksen avulla pääsee varmasti takaisin kuntoon."

Osukki utelee urluilta:
Millaisia kokemuksia sinulla on loukkaantumisista?

Jere Haavisto, pesäpallolij
SM-kultaa pesäpallossa ja lentopallossa

"Lentopalloa pelatesa polven kasvulevy meni poikki hyppytilanteessa. Piti vaan ajatella, että tästä tullaan vielä parempana takaisin. Ei saa masentua, pitää vain parannella vaiva."

Monica Malinen, tenniksen pelaaja
SM-kultaa tenniksessä

"Ei ole ollut suurempia loukkaantumisia, mutta pienempiä jonkin verran. En ole juuri miettinyt niitä, vaan olen keskittynyt siihen, mitä pystyy tekemään. Kannattaa keskittyä muihin tärkeisiin asioihin ja tehdä asiat niin hyvin, ettei samaa tapahdu uudestaan."

Toni Keränen, keihäänheittäjä
SM-kultamitalisti keihäänheitossa, 100 metrin juoksussa, pituushypyssä ja 5-ottelussa. Ikäluokan Suomen ennätys keihäänheitossa, maailman kärkeä.

"Selässä on rasitusmurtuma. Pitää katsoa tilannetta lääkärin kanssa ja suunnitella kuntoutus. Kannattaa hakea apua asiantuntijalta hyvissä ajoin kun huomaa jonkin vaivan."

Loumiaisella

Viime vuosina suuren suosion Suomessakin saavuttanut brunch on runsaan aamupalan ja lounaan välimuoto tai yhdistelmä. Nimi tulee englannin kielen sanoista ”breakfast” ja ”lunch”. Kielenhuollon tiedotuslehti Kielikellon numerossa 1/1990 Ulla Takala kirjoitti vanhaa Suomessa aamulla tai puolenpäivän kieppeillä syötyä ateriaa kuvaavaa sanaa murkinaa yritetyn elvyttää takaisin käyttöön sanan ”brunch” suomenkieliseksi käännökseksi.

Äitienpäivänä puoliltapäivän osoitteessa Torikatu 26 vanhassa tunnelmallisessa puutalossa sijaitsevan Cafe Roosterin sisäänkäynnillä käy kuhina. Sunnuntaisin katettavan Oulun maineikkaimpiin lukeutuvan brunchin ensimmäinen kattaus on juuri alkamaisillaan. Toinen kattaus tulee olemaan kahdelta iltapäivällä.

Paikalle on saapunut kaikenlaisia ja -ikäisiä ihmisiä, lähinnä perheitä, äitienpäivä kun on. Yksi asia paikallaolijoita kuitenkin yhdistää: nälkä. Joukko on pääosin rennosti pukeutunutta, eikä juhallista pönötystä ole havaittavissa. Roosteriin ollaan tultu viettämään leppoisaa äitienpäivää.

Kahvilaan on katettu yksi noutopöytä, johon johtava jono kasvaa kohtuullisen kokoiseksi - kahvilanpitäjäkään ei varmasti olisi arvannut, kuinka suosittu brunchista tulisi. Juuri tällaisina erityisinä päivinä brunchit ovat suosittuja: äitiä voi muistaa ja hemmotella hyvän

TEKSTI JA KUVAT: IIDA PIHLAJA
ruoan merkeissä ja lapset voivat kätevästi laistaa aikaisesta herätyksestä ja aamupuuron keittämisestä.

Mielipiteitä jakava tausta

Brunssin alkuperästä ei ole varmuutta, mutta teorioita on useita. Vallitsevan käsityksen mukaan brunch on kotoisin Isosta-Britanniasta, mitä ruokalajin nimikin tukee. Joidenkin lähteiden mukaan brunch on kehitetty Oxfordin yliopistokaupungissa, toisten mukaan se on ollut englantilaisten metsästäjien aamiainen - eivätpä nämä poiskaan sulje toisiaan.

Yllättäen on myös esitetty länsimaisena pidetyn ilmiön juontavan juurensa kiinalaisesta Dim Sum -ateriasta. Teorian mukaan siirtolaiset olisivat vieneet perinteen Kiinasta mukanaan Yhdysvaltoihin 1800-luvulla.

Erään lähteen mukaan brunchin alkuperämaa olisi Yhdysvallat, jossa katolilaiset olisivat messun jälkeen syöneet runsaan aterian, brunchin esimuodon. Varmaa

on kuitenkin se, että brunchi vakiinnutti asemansa Yhdysvalloissa 1930-luvulla, mistä se on levinnyt populaarikulttuurin mukana eri puolille maailmaa.

Brunssi Suomessa

”Muutama vuosi sitten naistenlehdet kertoivat uudentyyppisestä ateriasta, josta amerikkalaiset käyttävät nimeä brunch”, kirjoitettiin Kielikellossa vuonna 1990.

Brunssi on siis rantautunut Suomeen jo yli neljänneksivuosisista sitten, mutta koko kansan tuntema ateriayyyppi siitä on tullut vasta aivan viime vuosina. Ensimmäisenä Suomessa brunssiin tutustuivat suurimpien kaupunkien ulkomaisiakin lifestyle-ilmioita seuraavat trenditietoiset ihmiset, nuoriso etunenässä.

Brunssia voi lähteä ulos nauttimaan useissa kaupungeissa, joiden kahvilat ovat löytäneet siitä sopivan markkinaraon. Brunssin voi tuki valmistaa itsekin. Kirjoista ja netistä löytyy huimat määrät resepti-ideoita brunssille. Suomen kattavin brunssitarjonta on Helsingin Kalliossa.

Syyt menestyksen taustalla

Brunssi on monestakin syystä tämän ajan muoti-ilmio. Eri ihmisryhmien vaikuttimet brunchin suosiolle ovat kuitenkin ristiriidassa keskenään. Yhä useammilla työaikasidonnaisuus on vähentynyt verrattuna entiseen, eihän lauantaikaan ole ollut vapaapäivä kuin vasta joi-tain kymmeniä vuosia. Ihmisten lisääntyneen vapaa-ajan luomaan kysyntään vastaa rento ja kiireetön brunchi, jolla herkutellaan läheisten kanssa jopa tunti-ajan.

Toisilla taas muutos on ollut päinvastainen ja työn ja vapaa-ajan raja on hämärtyneet. Nimenomaan hitaus on aspekti, joka puree nykyaikaisen hektiseen elämänmenoon kaivattuna rentoutumishetkenä.

Tässä irtiotossa arjesta tärkeä pointti on yhdessäolo. Brunssi on sosiaalinen tapahtuma, ja sitä harvemmin nautitaan yksin. Ruokailemaan kokoonnutaan yleensä joko ystävien tai perheen kanssa. Vieraita ei välttämättä tarvitse kestitä kotona vaan heidät voi kutsua brunssille kahvilaan, mikä on kuitenkin huomattavasti arkisempi tilanne kuin esimerkiksi ravintolaillallinen. Näin saa helposti lyötyä kaksi kärpää yhdellä iskulla: appivanhemmat ja ruoanlaitto, check.

Etenkin nuoret käyvät kuitenkin huomattavasti useammin brunssilla kavereiden kuin sukulaisten kanssa, mikä riippuu toki isovanhempien nuorekkuudesta.

Kasvava väestönosa on yhä kiinnostuneempi terveellisyydestä ja eettisistä näkökohdista. Tiedostavilla kuluttajilla on ainakin Helsingissä mahdollisuus esimerkiksi vegaani- tai luomubrunssiin. Onhan myös ravintosuosittelun mukaista syödä täyttävä aamupala ja iltaa kohden vähemmän.

Brunssin suosiota selittää myös noutopöydän tarjoama valinnaisuus: jokainen löytää varmasti jotain. Kes-

kiwertokuluttaja ei käy brunssilla kovin usein, vaan tapahtuma on enemmänkin kuin harvinainen juhlapäivä. Brunssi on toimiva sekoitus nautiskelua, helppoutta, tehokkuutta ja järkeä.

Vanhan sekatarakaupan uusi elämä

Lähi- ja luomuruokaan panostavan Roosterin noutopöytä on vaikuttava näky, ja sen voisi väittää olevan yhdeksäntoista euron hintansa väärti. Suolaista ja makeaa löytyy jos jonkinlaista. Ylensyönnin vaara leijuu sakeana ilmassa.

Vuonna 1900 rakennettu Riekin eli Santaholman talo, jossa tätä nykyä vaikuttaa Cafe Rooster, on museoviraston suojelema. Tiloissa oli viime vuosisadan alussa sekatarakauppa ja sittemmin se on toiminut niin asuin-, nuorisotalo-, kuin kahvilakäytössä sekä ollut jonkin aikaa tyhjillään.

Hyväkäyttökohteet on toivotettu tervetulleiksi kahvilaan. Terrassin sohvalla auringossa lekottelee melkein kaksivuotias kääpiösnautseri Urho, joka toimii ihmisten ja eläinten liikuntaneuvojana yhteistyössä assistenttinsa kanssa, joka on myös ammattivalmentaja. Urhon tulevaisuudensuunnitelmiin lukeutuu muun muassa maailmanvalloitus (lisätietoa Urhosta löytyy hänen omilta Facebook-sivuiltaan kirjoittamalla Facebookin hakukenttään PT Urho). Urholla on oikea kohtaamisen päivä, sillä seuraavaksi pieni tyttö menee valistamaan häntä seurueineen pikkusisaruksistaan

Iloinen Urho-koira on tottunut brunssilla kävijä.

ja lähestyvistä syntymäpäivistään. Brunssin liikkuvassa ja huolettomassa ilmapiirissä ei koskaan tiedä keneen tulee törmäämään.

Trendiaterian skripti

Brunssi katetaan yleensä lauantai- ja sunnuntaiaamupäivisin, ja siihen kuuluu tyypillisiä ruokia niin aamupala- kuin lounaspöydästä. Klassisia brunssilla tarjottavia ruokia ovat esimerkiksi pekoni ja munakokkeli. Nykyään brunssilla voi kuitenkin tarjota lähes mitä vaan sopivan ruokaisaa.

Ruoat asetetaan tarjolle noutopöytään, josta jokainen voi koota mieleisensä annoksen. Useimmiten brunssin runko koostuu perinteisistä aamiaisruoista herkullisia jälkiruokia unohtamatta.

Brunssin ja aamupalan raja on hyvin häilyvä. Runsaat hotelliaamiaiset eivät käytännössä eroa brunsseista: buffetista voi hakea lautaselleen vaikka ja mitä. Suurin erottava tekijä lienee ajankohta: hotelliaamiaiset väistyvät hyvissä ajoin pois lounaan tieltä siinä missä brunssit voivat jatkua pitkälle iltapäivään. Aamiainen on nopeammin suoritettava perustoiminto, jonka voi ihan yhtä hyvin haukata yksinkin.

Brunssi Perämeren rannalla oululaisittain

Varsinaisia brunsseja tarjoillaan Oulussa, kuten varmasti suuressa osassa maailmaa Yhdysvaltoja lukuun ottamatta, vain viikonloppuisin ja muina yleisinä vapaapäivinä, esimerkiksi helatorstaina. Ne Oulun kahvilat, joissa brunsseja järjestetään, voitaneen laskea kahden käden sormin. Monet kahvilat myyvät kuitenkin tavallista aamupalaa arkipäivinä.

Viime joulukuussa City-lehden järjestämän Suuri ravintoläänestys 2015:n kategoriassa *Paras brunssi TOP 5* Oulun brunssit olivat järjestyksessä parhaimmasta alkaen Cafe Rooster, Tuba, Puistola, Makia ja Grill It.

Tältä listalta Osukin testiin pääsivät Cafe Rooster ja Makia. Makia on myynyt aamiaistaan brunssi-nimellä joinain erityisinä päivinä, mutta yleensä sitä taidetaan nimittää aamupalaksi viikonloppuisinkin.

Lisäksi testasimme vertailun vuoksi myös parin muun kahvilan aamupalanimikkeellä esiintyvät ateriat.

Keskeisellä paikalla, Rotuaarilla osoitteessa Kirkkokatu 8, sijaitseva tunnelmallinen Cafe Bisketti myy 9,90 € maksavaa aamiaista arkisin klo 7.45-10 ja 13,90€ maksavaa erikoisaamiaista lauantaisin klo 8-11.

Osukki testasi tällä kertaa arkiversion. Buffetin muodossa toteutettu aamiainen on monipuolinen: siitä löytyy kaikki elementit perinteisestä aamupalapöydästä. Noutopöytä tuo brunssimaisuutta, mutta tarjoiluajankohta on selkeästi aikaisempi.

Pirteä ja sympaattinen Kakku-kahvila Mira PoPpns sijaitsee osoitteessa Hallituskatu 21. Aamupalaa tarjoillaan arkisin klo 7.30-9.30 ja lauantaisin klo 10-12 hintaan 8,40 €.

Lauantain aikataulu menee jo hieman brunssin suuntaan, mutta sitä se ei silti ole, sillä Mira PoPpnsissä aamupala tuodaan valmiina pöytään.

Aamupalavaihtoehtoja on kaksi: Poppasen aamiainen ja Nokikolarin aamupala. Yläkuvassa on Nokikolari, jonka puuro on luomua. Raikas ja tuore annos on hyvä perusaamupala.

Modernin kodikas Makia tarjoaa aamiaistaan arkisin klo 7.30-10 ja lauantaisin ja sunnuntaisin klo 9-13 hintaan 11,90 € Otto Karhin puistossa.

Etenkin myöhäisempi viikonloppuversio hipoo brunssia, vaikkei ainakaan kahvila itse sitä sillä nimellä kutsu. Tilauksesta paistettava munakas toimii sopivana vastapainona muuten raikkaan hedelmäiselle tarjonnalle. Osukin testiin pääsi helatorstain aamupala, joka taisi vastata Makian tyypillistä viikonloppuvalikoimaa.

Nyt kokkaamaan!

Anteeksi mitä? Eikö ruokaa valmistetakaan vain sitä varten, että saadaan riittävästi energiaa ja jaksetaan elää päivästä toiseen? Miten joku voi sanoa harrastavansa ruoanlaittoa?

TEKSTI JA KUVAT:
TYTTI TYNKKYNE

Itse asiassa ruoanlaitto on todella hyvä ja monipuolinen harrastus. Siihen kuuluu paljon muutakin kuin itse kokkaaminen.

Ensin täytyy valita resepti ja hankkia tarvittavat raaka-aineet. Vasta sen jälkeen voi aloittaa ruoan valmistuksen. Lopuksi tuotoksesta voi ottaa valokuvia tai vaikkapa jakaa käyttämänsä reseptin muiden kokeiltavaksi. Totta kai valmistetusta aterialta tulee myös nauttia. On myös ihanaa tarjota itse laitettua ruokaa perheelle ja ystäville.

Mitähän sitä tänään kokeilisi?

Kaikki alkaa hyvän reseptin etsimisestä. Välillä sen löytäminen voi kestää jopa kauemmin kuin itse kokkaaminen. Olipa kyseessä sitten tuorepuuro, lounassalaatti tai suklaakakku erilaisia reseptejä on olemassa loputtomasti. Niitä voi etsiä perinteisistä keittokirjoista, trendikkäistä ruokalehdistä tai netistä erilaisista ruoanlaitto- ja leivontablogeista.

Ruoanlaittoharrastuksen alkuvaiheessa reseptejä kannattaa noudattaa tunnollisesti. Hieman kokenempi kokki voi soveltaa ohjeita oman tyylinsä mukaisiksi tai jopa kehittää aivan uusia raaka-aineyhdistelmiä, kuten omenaa maapähkinävoilla tai kenties banaanijäätelöä kanelilla höystettynä.

Ruokaa tehdessä saa käyttää luovuttaan ja toteuttaa itseään.

Patojen ja kattiloiden ääressä

Ruokaa voi valmistaa hyvin monella eri tavalla. Voi pilkkoa, suikaloida, kuutioida, ma-

rinoida, maustaa, vatkata, keittää, paistaa, hauduttaa, grillata, savustaa. Koko ajan keksitään uusia ruoanvalmistustapoja, eikä kokenein kokkikaan varmaan pystyisi nimeämään niitä kaikkia yhdeltä istumalta.

Ruokaohjeissa käytetäänkin usein useampaa kuin yhtä valmistustapaa. Esimerkiksi maustaminen on tärkeää niin perusmakaronilaatikossa kuin japanilaisissa susheissakin. Mausteilla arkiruokaankin saa vaihtelua ja uusia ulottuvuuksia. Maustaminen ei kuitenkaan yksin riitä valmistamaan aterialta. Tyypillisesti ainakin joi-tain raaka-aineita tulee myös pilkkoa tai kypsentää.

Toinen huomioitava asia kokatessa on ajoitus. Ruoka ei saa olla raakaa tai ylikypsää. Syödessä olisi hienoa, jos mikään aterian lämpimistä ruokalajeista ei olisi ehtinyt viilentyä. Mistä siis tietää, milloin kasviscurryyn lisukeriisiä kannattaa alkaa keittää?

Yleensä resepteissä kerrotaan, kauanko ruoan valmistaminen vie aikaa. Myös eri vaiheille on annettu ohjeellisia aikoja. Esimerkiksi viimeisimpänä kohtana kasviscurryn valmistamisessa voisi olla vinkki ”hauduta kannen alla noin kymmenen minuuttia”. Myös riisi- ja makaronipaketeissa lukee keittoaikoja. Nämä asiat huomioimalla ja pikkuhiljaa opettelemalla ajoittamisen ongelma katoaa.

Keittiön pitäminen siistinä helpottaa ruoan valmistusta huomattavasti. Kun tarvittavat raaka-aineet otetaan valmiiksi esille ja muut turhat tavarat nostetaan pois, tilaa pilkkomiseen, sekoittamiseen ja kaikenlaiseen väkertämiseen jää paljon enemmän. Oikeat aineet on helppo löytää, turhaa sotkua ei aiheudu ja lopputulokin on luultavasti parempi.

Välillä jauhot kuitenkin pölyävät taikinaa vaivatessa ympäri keittiötä tai kananmunan kuoret rapisevat hampaissa lätyttyä maistellessa. Pienet mokat eivät haittaa ja niitä sattuu ihan jokaiselle. Epäonnistumisista oppii aina jotain uutta.

Seuraavalla kerralla on sitten aika onnistua paremmin.

Ruokaa tarjolle

Arkena monet kattavat pöydän tavalliseen tapaan ja tarjoavat ruoan suoraan sen valmistusastioista. Viikonloppuisin ja juhla-aterioilla kattauksen merkitys kuitenkin korostuu. Aterimien alle ilmestyy siististi taitellut lautasliinat ja ruoka voidaan siirtää erillisiin tarjoiluastioihin. Näin ruokailusta tulee heti paljon juhlavampi tapahtuma.

Jotkut tarjoilevat ruoan jopa suoraan lautasille aseteltuna. Annosta lautaselle kootessa vain taivas on rajana. Kannattaisiko nämä bataattilohkot laittaa vaan kasaksi lautasen reunalle vai kenties asetella ristiin lautasen keskelle? Tulisiko tämä herneenverso asettaa näin vai toisinpäin?

Ruokaa laittaessa pääsee siis näkemään omat käden jälkensä. Välillä omien luomusten ulkonäkö yllättää positiivisesti, kun taas toisinaan valmis tuotos muistuttaa pikemminkin puoliksi syötyä ravintola-annosta.

Vain harjoittelemalla on kuitenkin mahdollisuus oppia kokoamaan herkullisennäköisiä annoksia.

Käykää syömään!

Kun ruoka on valmistettu, keittiö siivottu ja pöytä ka-tettu, on aika käydä syömään. Itse valmistettua ruokaa on aivan eri asia maistaa kuin mikropitsaa tai äidin tekemää kaurapuuroa. Se saattaa jopa jännittää.

Onnistuneesta kokkauksesta kannattaa olla iloinen ja ylpeä. Jos kaikki ei ole kuitenkaan mennyt aivan nap-piin, ei itselle saa olla liian ankara. Olisi ihmeellistä, jos ensimmäiset reseptikokeilut tuottaisivat hienon ravin-tolan ruoka-annoksen veroisen lopputuloksen. Siihen kuitenkin varmasti pystyy, jos intoa riittää.

Hyvää itse tehtyä ruokaa on myös ilo tarjota perheel-le tai kavereille. Ruokaa nauttiessa saa jaettava päivän kuulumisia, eikä kenelläkään ole varmaankaan mitään valmiiseen ruokapöytään istumista vastaan.

Hyödyllinen taito

Useille kokkaaminen on mukavaa ja rentouttavaa ajan-vietetä. Toiset taas pitävät sitä välttämättömänä pak-kopullana, mutta ruoanlaitosta nauttiminen on kaikin puolin hieno asia. Ruokaa laitetaan kuitenkin lähes joka päivä. Viimeistään kotoa pois muuttaessa taidon osaaminen osoittautuu hyödylliseksi.

Ruoanlaitto on sekä kehittävää että palkitsevaa. On mahtavaa huomata, miten hienoja makuja voi itse kok-kaamalla saada aikaan. Luovuuttakin tulee harjoitettua huomaamatta.

Ruokaa valmistamalla voi myös ilahduttaa muita ih-misiä. Äiti saattaa herkistyä kyyneliin tullessaan kotiin valmiiseen ruokapöytään raskaan työpäivän jälkeen.

Onnistuneimpiin ruokiin käytetyt reseptit kannattaa myös jakaa muiden kokeiltaviksi tai ainakin säilyttää uudelleenkäyttöä varten.

Jos ruoan ulkonäkö yllättää positiivisesti, kuka kiel-tää ottamasta muutamaa kuvaa muistoksi. Kuvan voi myös jakaa sosiaalisessa mediassa ja innoittaa muita-kin aloittamaan ruoanlaiton harrastuksena.

Lounas on arvovalinta

Muutos alkaa lautaselta

TILDA NERG

Kyllä, saan tarpeeksi proteiinia. Ei, en kärsi B-vitaamiin puutoksesta. Ja kyllä, ajattelen tekeväni oikein.

Olin ennen satunnaisesti lihaa syövä. Jos sopivaa kasvisruokaa ei ollut tarjolla, söin aivan mielelläni sen lihaisamman vaihtoehdon. Joskus jo kasvisruuan nimi kuulosti ravintolan listalla liian epäilyttävältä ja eksoottiselta.

Nykyään olen kasvissyöjä.

Valinnassani on nimenomaan kyse eettisyydestä, ei ongelmasta lihan maun suhteen. Ongelmani on se, että lautasellani on pala eläintä, joka ei ole vapaaehtoisesti uhrautunut päivällisekseni. Ensin se oli vain periaate: en halunnut rahallisesti tukea eläinten julmaa hyväksikäyttöä ja järjestelmällistä tappamista. Lujalla tahdolla valitsin ravintolan menusta epäilyttävän eksoottisen kasvisaterian ja luovuin monista lempiruuistani.

Ennen kasvissyöjäksi ryhtymistä olin jo muutenkin alkanut välttelemään lihaa, mutta kyläpaikassa tarjottun liharuuan syöminen ei ollut suuri ongelma: tällöinhän en taloudellisesti tukenut tehotuotantoa.

Kuitenkin vähitellen ajatus lihasta alkoi kuvottamaan. Järkytin, kun näin metsästäjän tappaman ilveksen elottoman ruumiin, itkin kun näin lomamatkalla langanlaihoja, nälästä kärsiviä koiria. Miksi tapettu possu lautasellani ei ollut minulle ongelma? Miksi en tuntenut surua, kun paistoin broilerisuikaleita pannulla?

Olemme kasvaneet niin kiinni yhteiskuntamme tapoihin ja tottumuksiin, että emme osaa kyseenalaistaa niitä. Syylistymme päivittäin spesismiin eli lajisortoon.

Miellämme siis osan eläinlajeista ruuaksi, osan haittaeläimiksi ja osan perheenjäseniksi – toisin sanoen myönnämme toisille itseisarvon ja toisia pidämme vain arvottomina objekteina. Miten kehtaamme ahtaa suuhun kinkkua ja samalla pajata koiraamme?

Yhteiskunta on onnistunut taitavasti tekemään meistä kylmiä ja välinpitämättömiä toisten lajien kärsimyksen suhteen. Harva osaa ja uskaltaa kyseenalaistaa ympäristönsä tapoja ja tottumuksia, omaksummehan ne jo lapsena. Yhdysvaltalainen eläinoikeusaktivisti Gary Yourofsky esittikin kerran kysymyksen: jos laitat pienen lapsen viereen kanin ja omenan, kumman lapsi haluaa syödä ja kumman kanssa leikkiä?

Tavoitteeni on olla tukematta lihateollisuutta eli sitä, että eläimillä tehdään bisnestä. Ei minulla, eikä kenelläkään muullakaan ole oikeutta päättää toisen yksilön kohtalosta tai käyttää sitä hyväksi. Silmissäni kaikki lajit ovat tasa-arvoisia: tiedostan, että olen aivan yhtä mitätön olento tässä maailmankaikkeudessa kuin koira, possu, nauta ja lemmikkikissani.

Ihminen ei ole lajina minkään muun lajin yläpuolella.

Valehtelin jos väittäisin, että lihasta luopuminen oli helppoa. Kesti aikansa, että aloin näkemään lihasa muutakin kuin lounaan. Sillä kuitenkin, halusimme myöntää tai emme, ne lounaalla syömämme pihvit olivat osa tietoisia olentoja, jotka eivät vapaaehtoisesti luopuneet elämästään päätyäkseen marinoituina ihmisten ahnaisiin suihin.

Meitä ja lounaksemme päätyneitä eläimiä yhdisti yksi asia: halu elää.

Kasvissyönnistä on hankalaa lähteä keskustelemaan. Monet sanovat, että kasvissyönti on okei, jos sitä ei tuputa muille – ja tuputuksella tarkoitetaan ylipäättään asiasta puhumista. Mutta miksi kasvissyöjä ei saisi puhua näkemistään epäkohdista? Eikö ennemminkin valinta syödä lihaa ole omien mielihalujen tuputtamista teurastettavien eläinten kurkusta alas? Tietenkin on jokaisen omasta moraalista kiinni, laittaako edelle oman intressinsä syödä lihaa vai eläimen intressin selvitä hengissä.

Olen ehdottomasti sitä mieltä, että kasvissyöjien pitäisi nostaa rohkeasti eläintuotannon ongelmat pöydälle. Ongelmat eivät ratkea hyssyttelyllä ja välinpitämättömyydellä. Emme voi vaieta vain sen takia, että joku saattaa pahoittaa mieltänsä, kun hänen kulutustottumuksensa kyseenalaistetaan. Vastaavasti emme saa vähätellä naisten oikeuksien vaatimista asemansa puolesta pelkäävien miesten takia.

Meidän täytyy myöntää rohkeasti yhteiskuntamme epäkohdat, vaikka olisimme itse syyllisiä niihin. Omia tapojaan voi muuttaa, jos vain osaa nähdä niiden ongelmallisuuden. Harva kuitenkaan haluaa kohdata valintojensa seurauksia ja niiden takana olevia ongelmia – en minäkään ensin halunnut. Mutta kun uskalsin avata silmäni, järkytin syömistottumukseni epäeettisyydestä. Lopetin lihansyönnin, ja olen kiitollinen sille, joka uskalsi tuoda epäkohdat esille.

En halua olla se, joka sulkee silmänsä vääryydeltä. Kasvissyöjäksi ryhtyminen oli pieni teko, joka ei vaatinut muuta kuin asennemuutoksen. Päätin, että maku-nautintoni vuoksi ei yhtäkään eläintä tapeta.

Kommentti

ROOSA RIKKINEN

Kuka on pastasi kaveri?

Ajattelin pitkään, että ehkä joskus tulevaisuudessa. Nyt kun on jalkapallo ja kaikki. Ajattelin sen olevan liian hankalaa.

Eräältä joukkueellemme luennoivalta ravintoterapeutilta kysyin, onko mahdollista olla urheilija ja kasvissyöjä. Hän vastasi sen olevan mahdollista, mutta ei suositeltavaa. Takerruin hänen sanoihinsa ja pidin niitä eräänlaisena tekosyynä, kunnes ylä-asteen biologian tunnilla aihetta käsitellessämme ymmärsin, etten voisi antaa asian vain olla.

Ja niin noin vuosi sitten yhtenä perjantaina minusta tuli kasvissyöjä.

Treeneissä kerroin asiasta kavereilleni. He olivat avoimen kiinnostuneita ja myönteisiä.

Silloisille valmentajilleni en asiasta heti uskaltanut kertoa. Ajattelin, että he voisivat kieltää minua olemasta kasvissyöjä. He voisivat perustella, ettei minusta voisi koskaan tulla kasvissyöjänä huippu-urheilijaa. Pelkäsin heidän ajattelevan minun olevan liian tunteellinen hölmö ja sen takia jotenkin heikko.

Päinvastoin tunnen nyt olevani tietyllä tapaa vahvempi kun uskalsin toteuttaa haaveeni. Ei se ihmeitä vaatinut, mutta minulle kynnys oli korkea. Uskon, että näin on yleisemminkin urheilupiireissä. Ongelma mielestäni on, ettei kasvisruokavaliosta yleisesti puhuta urheilun yhteydessä.

Esimerkiksi kyseinen ravintoterapeutti, joka ei suositellut jalkapallon ja kasvissyönnin yhdistelmää, oletti suoraan meidän kaikkien olevan lihansyöjiä. Ja kun valmentajani antavat vinkkejä peliin valmistautumiseen, lautaselta löytyy lähes poikkeuksetta kanaa ja pastaa.

Vaihtoehtoja kuitenkin on, jos ne haluaa nähdä.

Urheilusuorituksiini en ole huomannut kasvisruokavaliosta siirtymisen vaikuttaneen, vaikka pastan kaverina kanakasan sijasta lautasellani majalleekin linssimuhennosta.

”Ehkä joskus tulevaisuudessa” -ajatukseen ei ole ikinä hyvä jäädä roikkumaan.

Silloin on jo valmiiksi menettänyt jotakin.

Kun on muita herkempi

AATU JÄMSÄ

Leirillä voi tutustua paljon uusiin ihmisiin ja saada uusia kavereita. Näin kaikki aina hehkuttivat sitä ja ajattelin, että asia on itsessään selvä. Odotin innokkana viikonloppuleiriä, joka oli kesälomalla kuudesluokkalaisille tytöille ja pojille. Varmasti saan jonkun parhaan kaveriporukan, jonka kanssa voi tehdä mitä vain.

Kun menin leirille, halusin alussa olla sivussa ja tutkailla muita ihmisiä. Kaikki näyttivät jo valmiiksi olevan isommissa ryhmissä ja tuntevan toisensa. Tuntui, että kaikki oli yhtä sekasortoa. Joukossa oli vilkkaita ja rauhallisiakin, mutta silti kaikki tuntuivat säntäilevän ympäriinsä ja olevan parhaita kavereita keskenään. Olin välillä melko ahdistunut ja tunsin oloni yksinäiseksi.

Mikä oli vikana? Miksi en vain voinut tutustua ja mennä mukaan noiden ihmisten kanssa? Leirin päätyttyä olin hyvin pettynyt itseeni ja surin, etten ollut tutustunut muihin leiriläisiin.

Erityisherkälle ympäristön hälinä ja ihmispaljous voi olla liikaa, joten hän poistuu paikalta tai sulkeutuu omiin oloihinsa. Muut voivat ajatella, että tällainen ihminen on poissaoleva, ujo tai hän haluaa olla yksin. Joskus erityisherkälle yksinolo on välttämätöntä, mutta toiset saattavat tulkita, että hän haluaa olla aina yksin, mikä ei välttämättä pidä paikkaansa.

Erityisherkät ihmiset eläytyvät voimakkaasti erilaisiin ympäristöihin, kuten kirkkoihin valoihin ja koviin ääniin. He voivat olla tarkkanäköisiä, älykkäitä ja heillä on hyvä mielikuvitus, mutta he voivat vaikuttaa myös herkiltä tai ujoilta.

Erityisherkkyys on terve ja normaali persoonallisuuden ominaisuus ja luonteen piirre, ja sitä esiintyy sekä miehillä että naisilla ja tytöillä ja pojilla. Se ei ole mikään oire, häiriö tai sairaus, eikä sille ole diagnoosia. Erityisherkkyyttä arvioidaan olevan noin viidesosalla väestöstä.

Ihminen voi itse tunnistaa oman herkkyytensä ja kertoa siitä muille, jos se on tarpeen tai jos hän haluaa tulla ymmärretyksi. Englanniksi tätä piirrettä kutsutaan

EVELIINA IHME

nimellä highly sensitive person (HSP) ja sille ehkä tutuin suomennos on juuri erityisherkkä.

Mitä tarkoittaa herkkyys? Entä ujo? Yleensä ajatellaan, että jos joku ihminen on herkkyys, hän itkee tai loukkaantuu helposti. Erityisherkän kohdalla näin ei aina ole. Herkkyys tarkoittaa sitä, että ihminen vain reagoi ärsykkeisiin voimakkaammin ja hänen aistinsa ovat herkemät kuin muilla. Ujo on hyvin leimaava sana, eikä sitä kannattaisi käyttää erityisherkkien kohdalla. Kun jotain erityisherkkää sanotaan ujoksi, tulkinta on voinut tulla väärinymmärrystä ensivaikutelmasta.

Kun erityisherkkä menee ensimmäisen kerran tuntemattomaan ihmisjoukkoon tai ryhmään,

jonka seassa tulee olemaan muulloinkin (esimerkiksi koulussa), ensivaikutelma voi vaikuttaa hiljaiselta ja syrjään vetäytyvältä. Silloin hänet voidaan leimata hiljaiseksi, ujoksi ja yksinäiseksi ihmiseksi nurkassa.

Erityisherkällä voi silti olla erittäin hyvät sosiaaliset taidot. Hän vain lämpenee hitaasti, eli hän ei yksinkertaisesti kykene yhtäkkiä menemään ihmisjoukkoon ja tutustumaan kaikkiin ja alkaa kavereiksi. Erityisherkälle ei yleensä sovi kovin laaja ystävä- tai kaveripiiri, vaan hänellä voi olla yksi tai muutama erittäin hyvä ystävä, joihin hänellä on hyvin läheiset suhteet.

Paljon riippuu seurasta, millainen erityisherkkä on. Isossa porukassa hän saattaa olla hiljainen ja sulkeutunut, mutta pienemmässä ja tutussa ystäväporukassa hän voi olla oikein avoin ja sosiaalinen.

Erityisherkkydestä löytyy tarkemmin tietoa kirjoista tai netistä. Erityisherkkyyttä on tutkinut paljon yhdysvaltalainen Elaine Aron, joka on psykologi, psykoterapeutti, kirjailija ja itsekin erityisherkkä. Hän on kirjoittanut muun muassa kirjan HSP Erityisherkkä ihminen. Erityisherkkyyttä tutkitaan, jotta erityisherkkiä ihmisiä ymmärrettäisiin, ja ennen kaikkea siksi, että erityisherkät ymmärtäisivät itseään. Netistä tai kirjoista voi löytää suuntaa antavia testejä, joiden avulla voi selvittää itsekin, onko erityisherkkä vai ei.

Monitoimitalon takapihalla lapset leikkivät hippaa, etupihalla polkupyörät valtaavat pelastusväylät. Päiväkodin pikkuiset kulkevat käsi kädessä ruokalan suuntaan. Alakoulun pojat valitsevat kioskin luukulla päivän herkkuja ja tinkaavat hintaa alemmaksi. Lukion abitoimikunta suunnittelee kokoontumista auditorioon, mutta keneltä pitäisi tilavarausta kysellä?

Osukki otti selvää, ketkä pyörittävät monitoimitalon arkea oppituntien ulkopuolella.

Kasvoja Kastellissa

Johdossa Timo Salmi

Kastellin monitoimitalo työllistää noin 180 kasvu- ja opetusvas-
tuussa olevaa henkilöä, ja noin 20 palvelualan henkilöä. Johtovas-
tuuta kantaa ensimmäiset vuodet peruskoulun rehtori Timo Salmi.

Peruskoulun rehtorin virassa toimiva Timo Salmi vastaa myös paljon koko monitoimitalon asioista. Salmi kuuluu johtoryhmään, johon kuuluu myös seitsemän muuta monitoimitalon työntekijää, muun muassa palvelupäällikkö Jaana Akkanen ja lukion rehtori Keijo Juppi.

Salmen työnkuvaan kuuluu suurimmaksi osaksi peruskoulun rehtorin hommat, eli esimerkiksi lukujärjestysten laatiminen ja sijaisten palkkaaminen. Monitoimitalon johtajana hän esittelee koulua vieraille, suunnittelee monitoimitalon tulevaisuutta ja vastaa tilojen vuokraamisesta.

Vieraat, joita kouluissamme käy melko usein, edustavat yleensä kaupunkien sivistys- ja kulttuuripuolta sekä opetuslautakuntaa. Ulkomaisia vieraita kiinnostaa suomalainen koulujärjestelmä ylipäättään, ja meidän uutta kouluamme halutaan esiteltävän siltäkin kannalta.

Salmella ja johtoporukalla on tällä hetkellä monta kehittämishanketta käynnissä Kastellin tulevaisuuden varalle. Hän pitää tärkeänä, että pystytään luomaan toimintaympäristö, joka tukee lasten opetusta, kasvua ja kehitystä. Myös yhteistyön ja tilojen jatkuvan käytön kehittämistä ideoidaan.

Monia askarruttaneeseen kysymykseen, miksi kaikkia monitoimitalon ovia ei saa käyttää, Salmella löytyy yksinkertainen vastaus. Liikkumista keskittämällä koulunvalvontaa on helpompi tarkkailla, eli jos rakennuksessa sattuu jotain, ei tarvitse kaikkien kameroiden nauhoja käydä läpi löytääkseen, ketä rakennuksessa on käynyt. Myös ruokalan läpikulkua pyritään välttämään hygieniasyistä.

Vanhassa Kastellissa Salmi toimi apulaisjohtajana ja luokanopettajana vuoteen 2012 asti, jolloin hän siirtyi monitoimitalon projektipäälliköksi. Suurin ero vanhan ja nykyisen työn välillä on se, ettei hän osallistu nykyään opetukseen, ja tietenkin rakennus on suuri ja delegointi toimii eri tavalla.

Kioskilla Saija Pikkarainen

Monitoimitalomme kahviossa donitseja ja kahveja tarjoilee Saneerausteholle työskentelevä Saija Pikkarainen. Raksayrityksen omistaa hänen miehensä yhtiökumppanin kanssa.

Kahviotoiminnan ohessa Pikkarainen ehtii myös opiskella netin välityksellä Rovaniemen ammattikorkeakouluun, missä hän opiskelee maanmittausinsinööriksi. Oppilaiden oppituntienkaan aikana ei siis ehdi tulla tylsää.

Helpointa työssä Pikkaraiselle on juuri se, että hän ehtii samalla opiskella. Raskainta sen sijaan on, kun ala-astelaisilla loppuu koulu ja he tulevat tinkimään karkkipusseista. Karkkipussit eivät kuitenkaan ole kahvion suosituin tuote. ”Ehdottomasti eniten ostetaan donitseja ja kahveja”, Saija paljastaa.

Pikkarainen kertoo, että eniten tuottoa kahviolle tulee lukiolaisilta ja opettajilta. Ala-astelaiset ostavat yleensä vain tikkarin tai pari, sillä heillä ei ole enempää rahaa. Lukiolaiset taas ostavat paljon kahvia ja opettajat salaatteja.

Kahviosta käsin Pikkarainen on saanut seurailla monitoimitalon menoja ja hänen mielestään on mukavaa, kun lapsoset tulevat rupattelemaan hänelle välitunneilla. Paras muisto hänen työstään on se, kun penkkareina lapset toivat hänelle karkkia.

Vapaa-ajallaan Pikkarainen juoksee paljon, ja haaveena hänellä on juosta puolimaraton. Kotona hänellä on kaksi poikaa, joista toinen on 7- ja toinen 4-vuotias, joten ei aika varmasti käy pitkäksi sielläkään.

Talossa Ville Sormunen

Kastellin monitoimitalon kiinteistöpäällikkö Ville Sormunen vastaa pääasiassa palvelujakson ylläpitämisestä, palveluverkoston johtamisesta ja työn laadusta sekä kustannustehokkuudesta. Sormunen työskentelee monitoimitalon rakentajalle, Lemminkäiselle, jonka vastuulla on järjestää kiinteistön käyttäjille terveelliset ja turvalliset toimitilat vuoteen 2039 asti.

Sormunen näkee Kastellin monitoimitalon toimivana ja tehokkaana kiinteistökokonaisuutena. Hänen mukaansa monitoimitalo onkin yksi Oulun- ja koko Suomen energiataloudellisesti tehokkaimpia kokonaisuuksia. Rakennuksessa on erittäin kattava kiinteistöautomaatiojärjestelmä, jonka 8 000 ohjauspistettä säätelee kiinteistön olosuhteita. Etenkin monitoimitalon ruokala on Sormusen mukaan varmasti tarkemmin kulutusmittaroitu kuin mikään muu keittiö Suomessa. Ville myös mainitsee, että Oulun kaupungilla on todellakin ollut tarve monitoimitalolle, sillä kiinteistöä käytetään arkipäivisin noin 2 500 ihmistä.

Sormusen vastuulle on elinkaarimallin sopimuksessa annettu muun muassa ateriapalvelut, kiinteistöhuolto- ja kunnossapito, ulkoaluehoito, siivouspalvelut, virastomestari-, iltakäytönvalvonta ja viikonlopun kilpa- ja erikoistapahtumien järjestäminen. Lisäksi elinkaarimallin palvelujakson vastuulle on annettu erillaiset PTS-toimenpiteet (kunnossapitosuunnitelma), joita on jaksotettu tehtäväksi koko palvelujakson ajalla varmistamaan kiinteistön tekninen kunto. Tämä sen takia, ettei korjausvelkaa kiinteistöön syntyisi ja olisi näin veronmaksajille järkevä sijoitus.

Opiskeluaikansa Ville vietti Kajaanin ammattikorkeakoulussa rakennustekniikan parissa. Syksyllä hän aikoo jatkaa opiskelua ja tavoitteena olisi saada kiinteistöliiketoiminnan johdon ammattitutkinto suoritettua.

Sormunen vastaa Kastellin monitoimitalon lisäksi Pudasjärven Hirsikampuksen ja Palvelukodin Elinkaarihankkeiden palvelujaksosta ja suunnittelun ohjauksesta sekä Lemminkäiset kiinteistöistä ja toimitiloista Kainuu - Pohjois-Suomi -akselilla. Näiden lisäksi hän on ylläpitovastaavana Oulussa DHL:n logistiikkakeskuksella sekä Kaakkurissa yksityisessä palvelukodissa.

Villen on pitänyt neuvotella paljon palvelusopimuksen sisällöstä ja räätälöimisestä vastaamaan käyttäjien tarvetta. Myös energiatarvoitteiden määrittäminen kasvaneiden käyttäjämäärien ja kiinteistön käyttötuntien vuoksi oli pitkäkö prosessi. Henkilökunnan ateriainnointi oli myös oma projektinsa.

Sormunen toivoisi lähes 50 miljoonan euron arvoiseen monitoimitaloon eri käyttäjätahojen tiiviimpää yhteistyötä.

Ruokalassa Jaana Akkanen

Koulurakennuksemme ruokalatoiminnasta, siivouksesta ja virastomestaripalvelujen toimivuudesta vastaa palvelupäällikkö Jaana Akkanen. Akkanen voitti tammikuussa PRO 2016 -palkinnon ammattikeittiöpäällikkö -sarjassa, mikä vastaa ravintola-alalla Oscar-palkintoa.

Akkanen opiskeli aikoinaan ensin Kaukovainion peruslinjalla, mistä siirtyi Lahden hotelli- ja ravintola-alalle ja sitä myötä päätyi Helsingin Haaga-Perhoon, jossa suoritti johtamisen erikoisammattitutkinnon.

Valmistumisensa jälkeen Akkanen on työskennellyt monissa eri tehtävissä, muun muassa Fazerin aluepäällikkönä Tampereella ja ravintolapäällikkönä Oulun hotelli Edenissä.

Nykyiseen työhönsä Kastellin monitoimitaloon Akkanen haki suurella motivaatiolla, sillä häntä kiinnosti monipalvelu ja monitoimitalon toiminta kokonaisuudessaan. Työpaikkaansa Akkanen on ollut todella tyytyväinen.

Parhaiksi asioiksi työssään hän mainitsee monipuolisuuden, mahdollisuuden olla kehittämässä uutta sekä joka-aamuisen aamupalaverin. Raskainta sen sijaan on, jos joku työntekijä on pois, ja muiden pitää huolehtia

nekin työt. Silloin myös Akkanen itse saattaa joutua keittiön puolelle töihin. Yleensä hänen tehtäviinsä kuuluu asioiden järjestely ja suunnittelu, kuten esimerkiksi poikkeuspäivien ruokailujärjestelyt ja ruokailu-tarjoukset sekä rekrytointi.

Akkaselle on tärkeää, että hän saa olla mukana kehittämässä ja toteuttamassa monitoimipalveluja niin, että kaikki eri palvelut voisivat toimia saumattomasti yhdessä. Kaikista tärkeintä hänelle on kuitenkin asiakkaiden ja henkilökunnan tyytyväisyys. Kastellin monitoimitalo onkin saanut paljon kiitosta asiakkaiden ja henkilöstön tyytyväisyyskyselyissä ja -tutkimuksissa. Tämä oli yksi selitys horeca-alan PRO-palkinnon ansaitsemiselle.

Monia Kastellin lukiolaisia on askarruttanut kysymys, mikseivät lukiolaiset saa mennä aikaisemmin syömään, vaikka ruokala olisi lähes tyhjä. Tähän Akkasella on selkeä vastaus. Hän mainitsee, että keittiön täytyy tehdä 1 700 ateriala ja ruokaa tehdään suunnitelmallisesti sen mukaan, kuinka paljon ihmisiä on tulossa syömään.

”Ruoka voidaan tehdä paremmaksi, jos kaikki toimii suunnitelmien mukaan, eivätkä työt ylikuormitu”, kommentoi Akkanen.

Jaana Akkanen haluaisi korjata ruokailussa sen, ettei jonoja tulisi liikaa ja porrastus toimisi hyvin, jotta henkilökunnalla olisi mahdollisuus toimia.

Kielimuurien yli tunteita välittävä taide

Saapuessani kumman keväisenä maaliskuun lauantai-iltapäivänä Kulttuuritalo Valveelle Taiteen Äärellä -näyttelyyn, petyn. Näyttelyssä ei ole lisäkseni ketään.

Kuvataiteen lukiodiplomeja varten tehdyistä töistä koostuvan näyttelyn avajaisia vietettiin keskiviikkona 2. maaliskuuta. Taiteilijoita on kaikkiaan kuudesta koulusta: Kastellin, Lyseon, Madetojan, Pateniemen, Kempeleen ja Oulun Suomalaisen Yhteiskoulun lukiosta.

"Lukion opiskelija voi antaa erityisen näytön osaamisestaan ja harrastuneisuudestaan kuvataiteessa suorittamalla lukiodiplomin", sisäänkäynnin vierestä löytyvissä esitteissä kerrotaan.

"Kuvataiteen lukiodiplomi on näyttökoe, jossa opiskelija tekee valvotussa olosuhteissa omatoimisesti yhteisten tehtävien pohjalta itsenäisen työn ja siihen liittyvän portfolioon."

Tehtävävaihtoehtoina ovat olleet Tasa-arvoinen ja yhdenvertainen Suomi,

Mahdollisuuksien kone?, Valokuva ja muistaminen, Veden äärellä, Sekaisin järjestyksestä ja Leikisti oikeesti.

Puheensorinaa Valvegalleriassa

Maaliskuun alussa vietetyissä avajaisissa oli hyvin väkeä, erään lukiodiplomin suorittaneen mukaan jopa yllättävän paljon. Valvegalleriassa kaikki innostunut puheensorina. Paikalla olivat itse taiteilijat, heidän läheisiään sekä näyttelyyn osallistuneiden koulujen kuvaamataidon opettajia. Tarjolle oli katettu mehua ja keksejä.

Tilaisuuden alussa Lyseon ja Oulun Suomalaisen Yhteiskoulun lukion kuvaamataidon opettajat pyysivät ihmiset kokoon avauspuheenvuoron ajaksi. Puheessaan he hehkuttivat kaiken aherruksen hienoa tulosta. Taiteilijat

TEKSTI JA KUVAT: IIDA PIHLAJA

esittelivät vuorotellen työnsä yleisölle.

Alkupuheiden jälkeen avajaisvieraat pääsivät kiertelemään vapaasti näyttelyssä ja tarkastelemaan teoksia lähemmin. Osa taiteilijoista päivysti oman työnsä luona vastaamassa kiinnostuneiden kysymyksiin.

Taideteoksiin kuuluvat niiden sanomaa selittävät ja syventävät portfolioit herättivät mielenkiintoa. Ihmiset saivat kirjoittaa kommentteja ja jättää terveisiä portfolioiden tyhjille sivuille.

Tilanne oli lukiodiplomin suorittaneille opiskelijoille jännittävä, sillä suurin osa sai ensimmäistä kertaa oman työnsä näin näkyvästi esille. Taiteilijat seurasivat silmä kovana, miten vieraat suhtautuivat ja reagoivat heidän teoksiinsa.

Suurin osa kuudeksi saapuneista näyttelyvieraista jätti näyttelyn kahdeksan aikoihin, mutta jotkut jäivät iltakymmeneen, Valveen sulkemisaikaan saakka.

Nuorten taide kiinnostaa

Pian huomaan, että satuin ajoittamaan näyttelyyn saapumiseni harvinaisen hiljaiseen hetkeen. Hetken teoksia katseltuani väkeä alkaa ilmaantua taiseen tahtiin.

Näyttely on ollut pystyssä jo yli kaksi viikkoa, ja seuraava päivä tulee olemaan sen viimeinen.

Valveen työntekijä kertoo kuvataiteen diplomien herättäneen mukavasti kiinnostusta. Maksutonta näyttelyä on käynyt katsomassa paljon ihmisiä.

Värikkäitä töitä katsomaan tulleen väen keskuudessa ilmapiiri on ihastunut. 8.-luokkalainen tyttö huokaillee töiden olevan värikkäitä, luovia ja upeita. Hän on tullut mielenkiinnosta katsomaan kuvataiteen lukiodiplomeja, sillä hän on itse aikeissa tehdä kuvaamataidon yläasteen päättötyön ensi vuonna.

Työt puhuttelevat afgania

Taiteen Äärellä on houkuttellut paikalle hyvin erilaisia kävijöitä. Huomioni kiinnittää ulkomaalaistaustainen mies. Kysyessäni hänen lempiteostaan näyttelystä hän osoittaa näkyvästi paikalla olevaa värikkästä ja näyttävää kolmiosaista maalausta. Työ on

Afganistanilainen Murteza Haidari pystyi samaistumaan etenkin näyttelyn teokseen "Ecce Homo".

Merikosken lukion opiskelijan **Kirsi Ylikorkalan** tekemä ja nimeltään "Ecce Homo" (suom. "Katso, ihminen"). En valitettavasti saa selvää kaikesta miehen sanomasta. Hän pahoittelee heikkoa kielitaitoaan. "I can connect with this one", hän selittää suosikki-maalauksensa äärellä.

Ylikorkalan teoksen aihe on Sekaisin järjestyksestä, joka vaikuttaa olleen yksi suosituimmista aiheista taiteilijoiden keskuudessa. Mies on nimeltään **Murteza Haidari** ja hän on kotoisin Afganistanista. Hän on oikein ystävällinen. Kysyessäni kuinka hän on löytänyt näyttelyyn hän viittaa kantasuomalaisen näköisen miehen suuntaan. "I came with him."

Ylikorkala kertoo portfolioissaan kolmiosaisen maalauksensa yhden taulun kuvaavan järjestyttä, toisen epäjärjestyttä ja keskimmäisen pirstaleisen peilin olevan näitä kahta yhdistävä tekijä.

"Peilin tärkeä symbolinen ja fyysinen tarkoitus olisi ojentaa taulun olemus myös katsojalle itselleen. Että katsoja pääsee osaksi taulua", Ylikorkala kuvailee portfolioissaan.

Murteza kertoo voivansa tuntea maalauksen kuvaaman tunteen. Teos on näin ollen saavuttanut taiteen tärkeimmän tehtävän: se on onnistunut herättämään tunteita katsojassaan.

Varmistan iloiselta Murtezalta: "Do you mind if I use this picture of you in our school magazine? Do you mind if I mention your name there?"

He doesn't mind.

Taiteilua Kastellista

Kastellin lukiosta diplomoin suorittanut kuusi opiskelijaa: **Hanne Fredriksen, Roosa Lappalainen, Annika Melakari, Julia Ylihannu, Sofia Ylihannu ja Tapio Orava.**

Myös Tapio Orava on valinnut tehtävänannon numero 5, Sekaisin järjestyksestä. Portfolioissaan Orava avaa: "Järjestys ja epäjärjestys fysiikan näkökulmasta - entropian käsite". Tilateoksessaan Pomppufiilis ja sen ohessa olevassa työselostuksessa Orava on yhdistänyt taidetta ja tiedettä mielenkiintoisella tavalla.

Valokuvan ja muistamisen aiheeseen valinneet ovat käyttäneet hyväkseen vanhoja valokuvia mitä mielikuvituksellisimmilla tavoilla. Kastellilaisen Roosa Lappalaisen teos Muistipeli on koottu valokuvasilpusta, josta muodostuu leikkivän lapsen kuva.

Kuvataiteen lukiodiplomin suorittaneet ovat saaneet arvokkaan mahdollisuuden toteuttaa luovuuttaan annettujen, suhteellisen vapaamuotoisten, tehtävänantojen antamissa raameissa.

Lähden näyttelystä pois virkistyneenä ja hyvillä mielin sekä ehkä hivenen avarakatseisempina kuin paikalle saapuessani - lisää taiteen saavutuksia on lunastettu.

Somelomakokeilu Kastellissa

Sanna Vuotikan äidinkielen ryhmät kokeilivat neljännen jakson ensimmäisellä viikolla pientä somelomailua. Tämä tarkoitti sitä, etteivät opiskelijat käyttäneet lainkaan puhelimia kolmella äidinkielen oppitunnilla.

Haasteeseen osallistuneilta opiskelijoilta kysyttiin someloman loputtua muutama kysymys, joilla saatiin kartoitettua opiskelijoiden tuntemuksia kyseisestä kokeilusta.

Alkufiiliksiä

Aluksi suurin osa opiskelijoista suhtautuivat negatiivisesti kokeiluun.

Toiset sanoivat someloman tuntuvan liian vaikealta, toiset taas suorastaan lapselliselta. Osa tunsikin itsensä jopa ahdistuneeksi. Jotkut lähtivät kokeiluun onko pakko-fiiliksellä.

Toki joukosta löytyi myös opiskelijoita, jotka eivät pitäneet somelomailua pahana ideana. Tätä perusteltiin sillä, ettei muutenkaan käytä oppitunneilla puhelinta.

Haasteen puolesta ja sitä vastaan

Asenteet somelomaa kohtaan muuttuivat kuitenkin yllättäen haasteen kuluessa. Opiskelijoista 45 prosenttia piti sitä hyvänä juttuna kurssilla.

Monet huomasivat eroja niin opiskelussa kuin tuntityöskentelyssäkin. Opiskeluun oli huomattavasti helpompaa keskittyä ilman puhelinta. Asiat jäivät paremmin mieleen. Tunneilla oli rauhallisempaa. Opiskelijat olivat enemmän läsnä.

Toiset taas kokivat tuntien kuluvan entistä hitaammin, kun puhelinta ei saanut vilkaista. Oma rakas puhelin oli kuitenkin koko ajan mielessä.

Jos keskittyminen ei ollut puhelimesta, se ei ollut opiskelussakaan. Useat piirsivät vihkoihinsa tavallista enemmän.

Osa taas tunsikin itsensä väsyneemmäksi ilman puhelimen tarjoamaa piristystä.

Vuotikan ajatuksia

Kaiken kaikkiaan somelomakokeilu onnistui hyvin. Myös Sanna Vuotikka on vahvasti tätä mieltä. Hän kertoo, että keskittyminen opiskeltavaan asiaan oli huomattavasti tarkkaavaisempaa. Kavereiden kanssa juttelun väheni, kun puhelimesta löytynyttä hauskaa juttua ei tarvinnut jakaa muiden kanssa.

Vuotikka kylläkin kertoo huomanneensa opiskelijoiden piirtelevän vihkoihinsa, muttei se häntä tuntunut haittaavan. Hän oli positiivisesti yllätynyt siitä, ettei yhtäkään puhelinta tarvinnut takavarikoida someloman aikana.

Lomaa somesta!

TYTTI TYNKKYNE

On iltapäivän viimeinen oppitunti. Opettaja puhuu luokan edessä taukoamatta, enkä jaksaisi enää millään keskittyä hänen puheeseensa. Laukun pieni tasku, jossa säilytän puhelintani, alkaa vetää kovasti puoleensa.

Puhelimeni ilmestyy yhtäkkiä eteeni pöydälle. Avaan näyttöluokan ja olen juuri menossa Instagramiin, kunnes muistan: "Ai niin someloma!"

Laitan puhelimeni pikaisesti pois, mutten voi enää keskittyä opetukseen. Mielessäni pyörii monenlaisia kysymyksiä. Olenko oikeasti näin riippuvainen puhelimestani? Enkö selviä edes yhtä koulupäivää ilman sitä? Otanko puhelimen esille sen kummemmin ajattelematta asiaa?

Koulusta päästyäni ajattelen vielä enemmän puhelimen käyttöäni. Heti kun pääsen kotiin, selaan aina kaikki sosiaaliset mediani läpi. Kun olen saanut läksyt tehtyä, katson yleensä muutaman Youtube-videon.

Illalla nukkumaan mennessä ajattelen olevani puhelimesta korkeintaan vartin verran. Usein kuitenkin huomaan tuon vartin venyneen ainakin tuntiin. Oma ja yleensäkin nuorten somen käyttäminen alkaa hieman huolestuttaa minua.

Päätän seurata lukiomme oppilaiden puhelinriippuvaisuutta seuraavien koulupäivien ajan.

Teen seuraavanlaisia havaintoja. Yksinäiset ihmiset ovat lähes aina puhelimesta. Ovatkohan he sittenkin yksin? Heillähän saattaa olla vaikka kuinka monta kavaria sosiaalisen median välityksellä. Oppituntien jälkeen astuessani käytävälle näen vain puhelimesta ja iPadeilla olevia ihmisiä. Välillä käytävillä tulee vastaan isoja porukoita, joista luulisi lähtevän ääntä, mutta kaikki ovatkin hiljaa naama kohti omaa ruutua. Jopa ruokaturunneilla lounasta syödessä jotkut seurustelevat puhelimiensa kanssa. Tässä mennään mielestäni jo hieman liian pitkälle. Ruoasta ja ruokaseurasta tulisi nauttia, eikä käyttää sitäkin aikaa somessa. Myös oppitunneilla puhelimia on havaittavissa. Toisilla tunneilla puhelimia näkyy lähes kaikilla pöydillä, toisilla taas muutama takapulpetin opiskelija piilottelee taitavasti puhelintaan esimerkiksi penaaalin takana.

Lopputuloksena on siis se, että nuoret käyttävät puhelimiin ja sosiaaliseen mediaan todella paljon. En kuitenkaan ole sitä mieltä, että se olisi ainoastaan huono asia. Esimerkiksi bussissa on paljon mukavampi odottaa somea selailun kuin tuijotellen ohikäiviä autoja. Jokainen voisi kuitenkin kiinnittää huomiota omaan päivittäiseen ruutu-aikaan ja puhelimen käytön oikea-aikaisuuteen.

Näin opiskelijat kommentoivat:

"Tämä antoi idean kokeilla somelomaa omassa elämässä arkena."

"Somelomailu hankaloitti elämää."

"Miksi sähköistyvää maailmaa pitää rajoittaa?"

"Puhelimesta tulee oltua lähes aina sen takia, että on tylsää."

"En olisi somelomalla ikinä omasta tahdosta."

"Ihmiset ei edes vilkuilleet puhelimiin."

"Huomasin, kuinka olen koukuttunut someen."

"Opiskelu ja tuntityöskentely oli aktiivisempaa."

Toimitusjohtaja Tahkola

Lukiolainen, joka pyörittää omaa bisnestä

TEKSTI JA KUVAT: AATU JÄMSÄ

Kempeleestä kotoisin oleva 18-vuotias Valtteri Tahkola perusti kesällä 2014 oman yrityksen, joka myy matkapuhelimia ja erilaisia tarvikkeita, kuten suojuokkia, kameralinssejä ja virtalähteitä. Tahkolan yritys, Megan.fi, on Suomen ainoa virallinen Leagoo-puhelinten maahantuoja.

Kastellin lukiota käyvä nuori yrittäjä käyttää päivittäin 1-3 tuntia yrityksen asioihin, ja ehtii opiskelun ja yrittämisen ohella myös harrastamaan salibändiä ja kesäisin golfia ja hengailemaan kavereiden kanssa viikonloppuisin. Myös perheen kanssa mökkeilyyn jää aikaa.

Valtteri myöntää opiskelun hieman kärsivän yrityksen takia, mutta kyllä hän koulussa silti pärjää. Lukion jälkeen hän aikoo jatkaa yliopistoon kauppatieteelliseen.

Ennen yrityksen perustamista Valtteri oli kauan puhunut, että haluaisi laittaa oman yrityksen. Peruskoulun jälkeen kesällä 2014 hän löysi netistä hyviä tuotteita ja päätti alkaa myymään niitä eteenpäin.

"Aattelin vähä kokkeilla. Kun oli vähä tylsää, nii värkkäilin verkkokaupan pystyyn ja avasin sen. Niin se vähä vahingossa lähti liikkeelle sillo aluksi", Valtteri kertoo.

Kauppa on Tahkolan mukaan käynyt hyvin, vaihtelevasti tulee noin 10-20 tilausta viikossa, parhaillaan 30. Näistä Leagoon matkapuhelimia on noin puolet. Normaaliin työnkuvaan hänellä kuuluu tilausten lähettäminen asiakkaille, asiakaspalvelun hoitaminen ja markkinointi, sekä verkkokaupan sivujen ylläpitäminen.

Vasta täysikäisenä toimitusjohtajaksi

Kun Valtteri täytti 18 vuotta huhtikuun lopussa, hänestä tuli virallisesti yrityksen toimitusjohtaja. Suurimpana muutoksena hän sai nimenkirjoitusoikeuden, eli hän voi nyt itse allekirjoittaa omalla nimellään kaikki sopimukset esimerkiksi pankkien kanssa.

Yrittäjien asemaa Suomessa Tahkola pitää "ihan hyvänä", mutta paljon olisi parantamisen varaa. Hän mainitsee ongelmiksi muun muassa byrokratian etenkin nuorten yrittämisessä ja kovan verotuksen yrittäjille. Lisäksi Tahkolan mukaan työllistämisen kustannukset ovat kohtuuttomat Suomessa.

Yrittäjiä pidetään länsimaisen markkinatalouden tukipilareina. Yritykset työllistävätkin lähes 60 prosenttia koko Suomen työssäkäyvistä henkilöistä, ja lisäksi yrittäjät maksavat paljon veroja, joista kustannetaan väestölle ilmaisia palveluita.

Tilastokeskuksen mukaan vuonna 2013 Suomessa oli 283 290 yritystä, jotka työllistivät yhteensä yli 1,4 miljoonaa henkeä.

Eniten Suomessa työllistävät pienet ja keskisuuret yritykset (pk-yritykset), ja kaikkien Suomen yritysten yhteenlasketusta liikevaihdosta noin 55 prosenttia syntyi pk-yrityksissä. Pk-yrityksiin lasketaan yritykset, jotka työllistävät alle 250 henkeä. Suomen yrityksistä 93,4 prosenttia työllistää alle 10 henkeä.

Yrityksen verotus on Suomessa pienempi kuin esimerkiksi Yhdysvalloissa, mutta itse yrittäjille verot ovat suuret, etenkin jos menestyy. Yrittäjät eivät myöskään saa mitään korvausta sairauslomapäiviltä eivätkä mitään muitakaan ylityö- tai lomakorvauksia.

Valinnanvapautta ja kilpailua

Tahkola näkee nykyisessä yhteiskuntasopimuksessa ihan hyviä elementtejä talouden parantamiseksi, mutta ne eivät vielä riitä.

Tahkolan mielestä hallituksen ensimmäinen yhteiskuntasopimusehdotus oli paras, mutta seuraavat ovat olleet liian "lepusu", eikä taloutta niillä saada kuntoon. Uusimmassa yhteiskuntasopimuksessa siirretään maksuja työnantajalta työntekijälle, mikä on pois ostovoimasta.

Liikenne- ja viestintäministeri Anne Bernerin (kok.) esitykseen taksien yhtiöittämisestä Tahkola on tyytyväinen. Tahkola kannattaa sitä, että jokaisella alalla olisi vapaa kilpailu, sillä kilpailu tekee aina hyvää. Taksit ovat nykyään kohtuuttoman hintaisia, ja kilpailu laskisi hintaa.

Tahkolan mielestä nykyisellä hallituksella on ollut hyviä ajatuksia, mutta häntä epäilyttää se, ettei asioita saada valmiiksi. Tahkola kehuu SOTE-uudistusta ja

etenkin valinnanvapautta terveyspalveluissa. Koulutuksesta leikkaaminen on hänen mielestään säästöjen hakemista väärästä päästä.

Esikuvina isä ja Elon Musk

Yrittäjäyryyden maailmassa Valtterin esikuvana on erityisesti hänen isänsä, joka omistaa Talenom-tilitoimiston, ja omistaa myös neljänneksen poikansa yrityksen osakkeista. Maailmalta esikuvana Tahkolalle on eteläafrikkalainen **Elon Musk**, joka on tällä hetkellä Tesla Motorin toimitusjohtaja.

Tahkolan tapaan Musk aloitti yrittämisen jo nuorena, ja myi 12-vuotiaana ohjelmoimansa videopelin tietokonelehdelle. 24-vuotiaana Musk perusti Zip2-nimisen yrityksen, jonka hän myi 309 miljoonalla dollarilla muutamaa vuotta myöhemmin Compaqille.

Tämän jälkeen Musk perusti netissä tapahtuvia rahansiirtoja hoitavan PayPalin, minkä eBay osti 1,5 miljardilla dollarilla vuonna 2002. Samana vuonna hän perusti kantoraketteja tuottavan yrityksen SpaceX, ja kaksi vuotta myöhemmin sähköautoja valmistavan Tesla Motorsin. Vuonna 2013 Musk ehdotti Kaliforniaan alipaineistetussa putkessa kulkevaa Hyperloop-junaa, mikä voisi kuljettaa 28 matkustajaa kerrallaan 1220 kilometrin tuntinopeudella.

Valtteri suosittelee yrittäjyyttä kaikille - varsinkin sellaisille nuorille, joita ala kiinnostaa. Yrittäminen ei hänen mukaansa ole erityisen vaikeaa.

Lukiolaisen arkea silloin ja nyt

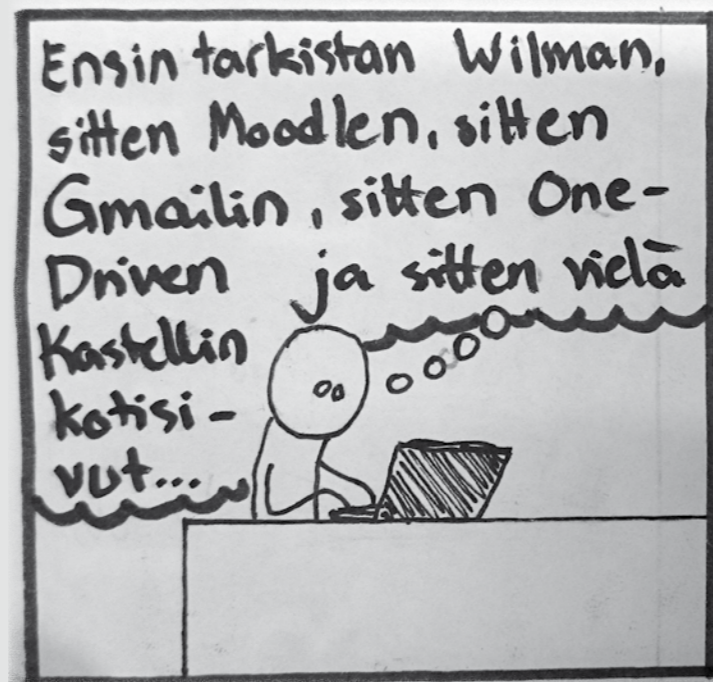
Vuoden 1990 ylioppilas Ansku muistelee menneitä:

Olin lukiossa vuosina 1987 ja kirjoitin ylioppilaaksi keväällä 1990. Oppilaita oli silloin noin 208. Kastellin lukio vaihtui juuri silloin luokattomaksi lukioksi, kun menin ensimmäiselle vuodelle. Jaksoja lukuvuoden aikana oli silloin viisi tai kuusi ja oppitunnit kestivät 45 minuuttisia. Koko lukuvuoden ajan oli muutama tunti viikossa taideaineita ja liikuntaa. Kursseja ei pystynyt suorittamaan muissa lukioissa.

Oppikirjat ostettiin tavallisesta kirjakaupasta ja niitä sai vain uusina. Ei ollut nettiä tai mitään muuta sellaista, jossa olisi voinut myydä käytetyt kirjat. Joskus ilmoitustaululla saattoi olla ilmoitus, että joku myy omat kirjansa.

Luokaton lukio ei vaikuttanut meihin oikein mitenkään, ei tapahtunut havaittavaa muutosta. Urheilulukiolaiset saivat alkaa suorittaa lukiota neljään vuoteen. Pääasiassa koko lukio käytiin saman kotiryhmän kanssa, mutta eri aineilla oli eri luokat. Lukujärjestykset olivat käytännössä jo valmiina meille. Niihin olisi voinut tehdä muutoksia, mutta silloin oltiin vielä niin vasta-alkajia, että ei oikein kukaan muuttanut omaa lukujärjestystään.

Opettajien vaihtuvuus ei ollut kovin suurta. Lukio oli silloin paljon pienempi. Luokassa ei ikinä ollut yli kolmeakymmentä oppilasta, yleensä 24-25. Ruoka li todella hyvää ja ruokalista alkoi aina joka kuukausi alusta.

TEKSTI JA PIIRROKSET:
EVELIINA IHME

Oli aina kiva kun Osukki ilmestyi. Silloin siihen sai lähetellä viestejä julkaistavaksi.

Puhelimia ei ollut kellään, mutta kuin ehkä opettajainhuoneessa oli kaksi puhelinta opettajille ja rehtorille. Ylioppilaskuuntelut kuunneltiin luokassa ilman kuulokkeita. Joissakin kouluissa kai kuunneltiin kuulokkeilla.

Yhdessä luokassa oli tietokoneita ja silloin saattoi valita yhden kurssin ATK:ta. Tietokoneiden ruudut olivat mustia ja niihin kirjoitettiin valkoisella käskyjä, joilla ruudulle saatiin vaikka pallo pomppimaan. Muuten kukaan koulussa ei käyttänyt konetta. Niitä ei voinut silloin käyttää niin, että siitä olisi ollut jotain hyötyä.

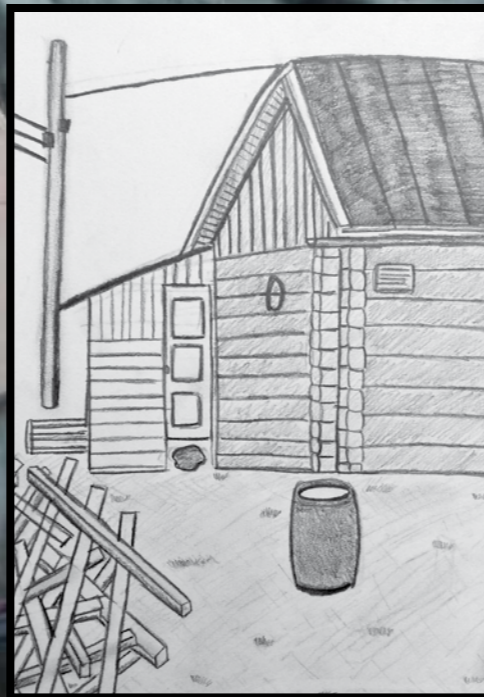
Tuula Uusi-Hallila ja Esa Borén jäivät eniten mieleeni huikeina opettajina jo silloin. Suosikki aineeni oli äidinkieli, koska suomen kieli on maailman ihanin kieli ja koska opettaja oli niin innostunut ja kiva. Minulla ei varsinaisesti ollut mitään inhokkiaineita, mutta liikunnasta minulla oli ihan erilainen näkemys kuin silloisella liikunnan opettajalla.

Oppilaskunta teki yhteistyötä opettajien ja rehtorin kanssa. En oikein tiedä, mitä muuta oppilaskunta teki. Itse en toiminut oppilaskunnassa, kävin vain koulua.

Lukiossa opin paljon asioita ja huomasin, että voin oppia. Vapaa-ajalla opiskelijat ja luokkatoverit urheilivat ja bilettivät paljon. Oli suunnistuksen ja jalkapallon harrastajia. Silloin oli siihen mennessä tavallista enemmän niitä, jotka urheilivat paljon.

Oli isot YO-juhlat, koska niin moni kirjoitti. Juhlatilaisuus hoidettiin kaavamaisesti. Niissä piti keskittyä siihen, miten piti toimia. Ne sujuivat hyvin.

Taidetta ja tunnelmaa Hailuodossa

Päärakennus koostui monesta eri aikakaudelta olevalta osasta.

JANITA JAAKOLA, VENLA KECKMAN JA JOANNA SALLANKO
KUVAT: VENLA KECKMAN

Perjantaiamuna 13. toukokuuta Oulun linja-autoasemalta lähtee bussi kohti Hailuotoa. Bussin kyydissä on opiskelijoita Kastellin lukiosta päämääränään Valpuntie 21.

Määränpäässä odottaa **Timlinin Tiinan** perheen puinen talo, jossa on punainen kuisti. Talo on rakennettu 1600-1800 -luvulla ja se on parhaillaan remontin alla. Talon lähellä sijaitsee sauna ja vessa erillisissä rakennuksissa.

Vanha rakennus ja sen ympäristö on ideaali kuviskurssille, sillä se on täydellinen vastakohta koulumme modernille arkkitehtuurille ja sisustukselle.

Aamulla aloitamme työskentelyn majoittumisen jälkeen. Rakennuksen historiasta inspiroituneita alamme työstämään kurssimme aihetta *aikaa*. Käytössämme on monenlaisia kuvaamataidon välineitä, kuten kuivapastelleja, vesivärejä ja raaputuskartonkia. Meitä myös kehoitetaan käyttämään luonnonmateriaaleja.

Iltapäivällä käymme vierailulla hailuotolaisen taiteilijan **Lauri Rankan** luona. Lauri kertoo omista teoksistaan ja esittelee meille työympäristöään.

Illalla kokoonnumme yhteen ja esittelemme tekemämme työt muille oppilaille sekä keskustelemme niistä.

Tämän jälkeen on vuorossa saunomista ja makkarapaistoa. Ulkosauna saa kehuja hyvistä löylyistä.

Seuraavana aamuna jatkamme työskentelyä mahdollisimman kauan. Kolmen aikaan pakkaamme tavaramme ja suuntaamme takaisin Ouluun.

Oppilaat pitivät kurssiympäristöä todella mukavana pienistä puutteista huolimatta.

"Tää on vähän tällanen työmaa, mutta tää on ihan mukava... vähän kaukana kaikesta", luonnehtii kurssille osallistunut lukion ensimmäistä käyvä **Lari-Petteri Koiso-Kanttila**.

Työskennellessä aika kului yllättävän nopeaa ja muutaman oppilaan mielestä Hailuodossa olisi voinut viettää kaksikin yötä. Yleisenä linjana oli, että osallistuakseen kurssille ei tarvinnut olla todellinen taiteilijasielu, vaan reissuun pystyi lähtemään ihan joka ikinen.

Kurssia siis suositellaan Lari-Petterin sanoin "kai-

Opiskelijat saivat itse päättää, millä menetelmällä tekevät työnsä. Tässä opiskelija on yhdistänyt vesivärejä, sekä punaista teetä.

kille, jotka tykkää kuviksesta ja vaikka ei niinkään tykkäis".

Kurssi oli kaiken kaikkiaan todella onnistunut, minkä huomasi hyvästä fiiliksestä lähtiessä ja toiveena olikin, että jatkossakin olisi vastaavanlaisia kursseja.

W Vanhan mekon kriisi

Tanssiyleisö kommentoi:

Alakoulun 2-luokkainen Eeli kertoo pitäneensä Kastellin vanhojen tansseista. Kaikki tansseihin liittyvä oli hänen mielestään kivaa. Niitä oli kiva katsoa, tunnelma oli kiva ja tanssien seuraaminen mukavampaa kuin tavallinen tuntityöskentely. Eeli osaa jo nyt sanoa, että osallistuu mielellään tansseihin sitten, kun hänen vuoronsa koittaa.

Alakoulun toisella luokalla oleva Pihla aloittaa aluksi hieman ujosti toteamalla, että tansseissa oli ihan kiva tunnelma. Kysymyksiä ei kuitenkaan montaa tarvitse esittää ennen kuin reipas Pihla alkaa itse kertoa kokemuksistaan. Puvut olivat kauniita ja tyttö sanookin seuranneensa erilaisia pukuja tarkasti jo viime vuonna. Hänen mielestään paras tanssi oli luultavasti viimeisenä nähty Sata salamaa. Lopuksi Pihla paljastaa hymyssä suin joutuneensa pienen jekun kohteeksi: "Mun kaveri huijasi, että **Sebastian Aho** oli siellä tanssimassa, mutta ei se sitten ollutkaan. Löysin kuitenkin pojan, jolla oli samanlainen hustyyli kuin Aholla."

Peruskoulun viimeistä luokkaa käyvän Emmi mielestä vanhojen tanssit ovat hieno tapahtuma. Hänestä on kuitenkin oikein, että jokainen saa itse valita, haluaako niihin osallistua. Emmi ei ole vielä ehtinyt kunnolla miettiä, aikooko itse tanssia vanhoja. "Ehkä en", hän kuitenkin arvelee ujosti.

Joona yhdeksänneltä luokalta kuvailee tanssien tunnelmaa perinteiseksi. Hän kertoo samalla pitäneensä erityisesti vanhojen esittäjästä viimeisestä tanssista. Joona suunnittelee hakevansa kevään yhteishaussa lukioon ja ajattelee, että voisi hyvinkin tanssia vanhat vuorollaan.

Ehdottomasti eniten jännitti se, miten mekko käyttäytyy tanssiessa. Kokeneena tanssijana huoli ei ollut askelissa tai paikkojen vaihdoissa, vaan huomioni keskittyi vain mekkoon. Pienestä asti mekkoja ja hameita vierastaneena pelkkä tanssimekon päälle pukeminen oli jo itsessään kokemus. Helma vaatii pinta-alaa. Tiukka yläosa vaikeutti hapen saantia. Autoon asettumisessa tarvittiin kaksi auttajaa, etteivät helmat likaantuneet.

Jotkut väittävät, että vanhojen tanssien keskiössä on hauskanpito ja tanssi, mutta minä väitän, että keskiössä on näiden sijaan ehdottomasti mekko. Hyvällä kakkossijalla on itse tanssi ja hauskuus.

Pysyihän mekko päällä, eihän se valu? Astuukohan pari valssissa helman päälle, pitääkö varata mukaan hakaneuloja? Onko oikeasti mahdollista, että vannehame voi hajota jalkoihin?

Mekon voi löytää myös edullisesti. Monia huolestuttaa se, paljonko vanhemmat joutuvat yhdestä tanssiaispäivästä maksamaan, mutta päivästä voi selvittää hyvinkin halvalla.

Mekkoa voi etsiä edellisvuoden mallistosta ja alennusmyynneistä. Monet suosittu mekko kaupat myyvät säännöllisesti mekkojaan alennuksessa. Mekkoja voi tilata halvalla myös ulkomailta, mutta riskinä on se, että mekko ei täytäkään omia odotuksia.

Vanhojen budjetti on pitkälti itsestä kiinni. Jos ei halua tinkiä mekon hinnasta, siitä joutuu väkisin maksamaan paljon. Kampauksen ja meikin voi tehdä itse.

Monet laittavat hiuksensa kampaajalla, mutta se ei ole välttämättömyyttä. Onko lähipiirissäsi kampaajaopiskelijaa tai muuten käsistään taitavaa henkilöä? Myös äidin voi valtuuttaa omaksi kampaajaksi: netistä löytyvien opetusvideoiden avulla kuka tahansa voi harjoitella oppia loihittamaan hienon kampauksen.

HERTTA LEIKAS 2B

ALAKOULUN 2B:LÄISET PIIRSIVÄT KUVIA KASTELLIN WANHOISTA.

TILDA NERG

JAMI TUOHINO 2B

KERTTU KAIRAKARI 2B

MILJA MIKKILÄ 2B

SALLA KATAJAMÄKI 2B

PEPPI HONKILA 2B

MAIJA NIKUPETERI 2B

Nyt oma mekkoni roikkuu kaapissa pukupussissaan. Sen kohtalo on vielä epävarma, mutta todennäköisesti se saa uuden omistajan ensi syksynä, kun tulevat prinsessat metsästävät mekkojaan. On harmi, että mekko on komerossa piilossa - kun muistaa sen hinnan, tekisi mieli käyttää sitä joka päivä.

